JAMHURI YA KENYA

WIZARA YA ELIMU

MTAALAWA DARAJA LA AWALI LA SHULE ZA UPILI

KISWAHILI

GREDI YA 9

TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

DRAFT

Toleo la Kwanza 2023

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

ISBN: 978-9914-43-434-7

Umechapishwa na kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya.

DRAFT

DIBAJI YA WAZIRI WA ELIMU

Serikali ya Kenya imejitolea kuhakikisha kuwa malengo ya sera kuhusu Elimu, Mafunzo na Utafiti yanatimiza malengo ya Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya Kenya 2030, Sera ya Mtaala ya Kitaifa 2019, Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa na Mikataba ya Kikanda na ya Kimataifa ambayo Kenya ni mshirika. Katika kutimiza lengo la Elimu ya Msingi, Wizara ya Elimu imefanikiwa kutekeleza hatua kwa hatua Mtaala wa Kiumilisi katika viwango vya Chekechea na Shule ya Msingi. Utekelezaji katika Daraja ya Awali Shule za Upili (Gredi ya 7 – 9) utafuatia kutoka 2023 – 2025.

Mtaala wa Gredi ya 9 inaendeleza umilisi walioupata wanafunzi kufikia mwisho wa Gredi ya 8. Aidha, inatoa fursa kwa wanafunzi kuendelea kutalii na kukuza uwezo wao wanapojiandaa kujiunga na Daraja ya Juu Shule za Upili.

Mtaala huu unaeleza Malengo ya Elimu ya Kitaifa, kauli kiini, matokeo ya kijumla na maalum yanayotarajiwa kwa kila somo pamoja na mada na mada ndogo. Mtaala huu pia unabainisha mapendekezo ya shughuli za ujifunzaji, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi unaokuzwa, masuala mtambuko, maadili, shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji na vigezo na viwango vya kuzingatia katika kutathmini.

Ni matumaini yangu kuwa, mashirika yote ya serikali na wadau wengine wa elimu watatumia mtaala kuandaa utekelezaji fanifu na wenye tija wa Mtaala wa Kiumilisi.

HON. EZEKIEL OMBAKI MACHOGU, CBS
WAZIRI WA ELIMU,
<u>WIZARA YA ELIMU</u>

DRAFT

DIBAJI YA KATIBU MKUU

Wizara ya Elimu inatekeleza awamu ya pili ya mabadiliko katika mtaala kufuatia utekelezaji kitaifa wa Mtaala wa Kiumilisi ulioanza mwaka wa 2019. Gredi ya 9 ndiyo kiwango cha mwisho cha Daraja ya Awali Shule za Upili katika mpangilio mpya wa elimu.

Mtaala wa Gredi ya 9 unaendeleza utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi kutoka Gredi ya 8. Sifa kuu ya daraja hii ni mtaala mpana unaomwezesha mwanafunzi kutalii talanta, hamu na uwezo wake kabla ya kuchagua mkondo wa masomo katika Daraja ya Juu Shule za Upili. Hili ni muhimu sana katika kutimiza ruwaza na lengo la mabadiliko ya mtaala yanayoendelea kama ilivyoelezwa katika Mswada Elekezi Nambari 1 wa mwaka 2019 wenye mada: *Kuelekea kufikia Elimu Bora, Faafu na Jumuishi na Mafunzo kwa Maendeleo Endelevu Nchini Kenya*. Mswada huu unafafanua mabadiliko kutoka kwa mtaala unaolenga kupokeza maarifa hadi mtaala unaolenga *Kukuza uwezo wa kila Mwanafunzi.*

Kwa hivyo, mtaala wa Gredi ya 9 unakusudiwa kuimarisha ukuaji wa mwanafunzi katika umilisi wa kimsingi wa Mtaala wa Kiumilisi ambao ni: mawasiliano na ushirikiano, uwazaji kina na utatuzi wa matatizo, ubunifu, uraia, ujuzi wa kidijitali, hamu ya ujifunzaji na kujiamini.

Mtaala huu unatoa mapendekezo ya shughuli za ujifunzaji husishi na tofautishi kuambatana na mada ndogo mbalimbali na vipengele vingine vya Mtaala wa Kiumilisi. Mtaala pia unapendekeza nyenzo za kufundishia pamoja na mbinu anuwai za kutathminia. Inatarajiwa kuwa mtaala huu utawaongoza walimu kikamilifu kuwaelekeza wanafunzi kufikia matokeo yanayotarajiwa katika Gredi ya 9 na kuwaandaa kuingia katika Daraja ya Juu Shule za Upili. Vilevile, ni matumaini yangu kuwa walimu watautumia mtaala huu kuufanya ujifunzaji kuwa wa kuvutia, kuchangamsha na wenye kufurahisha.

DKT. BELIO KIPSANG', CBS
KATIBU MKUU
IDARA YA SERIKALI YA ELIMU YA MSINGI
WIZARA YA ELIMU

DRAFT

SHUKRANI

Sheria nambari 4 ya 2013 (iliyorekebishwa 2019) ya Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya (KICD) inaipa mamlaka Taasisi kukuza mitaala na nyenzo za utekelezaji mtaala kwa elimu ya msingi na taasisi za elimu na mafunzo. Mchakato wa ukuzaji mtaala wa kiwango chochote cha elimu huhusisha utafiti wa kina, ulinganishi wa kimataifa na uhusishaji mkubwa wa wadau. Kupitia kwa mchakato uliopangwa kikamilifu na wa mashauriano, KICD ilibuni Mtaala wa Kiumilisi (CBC) kama ilivyoelezwa katika Utaratibu wa Mtaala wa Elimu ya Msingi (BECF) ambao unaitikia mahitaji ya karne ya 21 na matamanio yanayoelezwa katika Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya 2030, Itifaki ya Jumuia ya Afrika Mashariki pamoja na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa.

KICD hupata ufadhili kutoka kwa Serikali ya Kenya ili kuwezesha ufikiaji kikamilifu wa majukumu na utekelezaji wa mipango ya Serikali na Sekta za Wizara ya Elimu. Taasisi pia inapata msaada kutoka kwa washirika wa maendeleo unaolenga miradi mahususi. Mtaala wa Gredi ya 9 umeandaliwa kwa ufadhili wa Benki ya Dunia kupitia mpango wa *Kenya Secondary Education Quality Improvement Programme (SEQIP)* ulio chini ya uelekezi wa Wizara ya Elimu. Kwa hivyo, Taasisi inatoa shukrani za dhati kwa msaada kutoka kwa Serikali ya Kenya kupitia Wizara ya Elimu na washirika wengine wa maendeleo kwa sera na msaada wa mali na mikakati. Taasisi inatoa shukrani za kipekee kwa Waziri wa Elimu, Katibu Mkuu katika Idara ya Serikali ya Mafunzo ya Awali na Elimu ya Msingi.

Tungependa kuwashukuru wakuza mitaala wa KICD na wafanyakazi wengine, walimu wote na wakufunzi walioshiriki kama wanajopo katika ukuzaji wa mitaala. Nashukuru pia Mashirika Huru ya Serikali (SAGAs) na wawakilishi wa wadau mbalimbali kwa michango yao katika kuuandaa Mtaala wa Gredi ya 8. Kwa mintarafu hii, tunatambua msaada wa Afisa Mkuu Mtendaji wa Tume ya Kuwaajiri Walimu (TSC) na Afisa Mkuu Mtendaji wa Baraza la Kitaifa la Mitihani nchini Kenya (KNEC) kwa usaidizi wao katika mchakato mzima wa kuuandaa mtaala.

Mwisho, tunamshukuru Mwenyekiti wa Baraza la Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya (KICD) Prof. Elishiba Kimani na wanachama wengine wa Baraza kwa uelekezi wao wa mara kwa mara katika mchakato huu. Tunawahakikishia walimu wote, wazazi na wadau wengine kuwa mtaala huu utaelekeza ipasavyo utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi katika Gredi ya 9 na uandaaji wa wanafunzi kwa Daraja ya Juu Shule za Upili.

PROF. CHARLES O. ONG'ONDO, PhD, MBS
MKURUGENZI/OFISA MTENDAJI MKUU
TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

DRAFT

YALIYOMO

DIBAJI YA WAZIRI WA ELIMU i
DIBAJI YA KATIBU MKUU ii
SHUKRANI iii
YALIYOMO iv
MGAO WA VIPINDI vi
MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA vii
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI ix
KAULI KIINI ix
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA YA AWALI SHULE ZA UPILI ix
1.0 USAFI WA MAZINGIRA 1
2.0 MAZOEZI YA VIUNGO VYA MWILI 12
3.0 UTUNZAJI WA WANYAMA 22
4.0 UTUNZAJI WA MALIASILI 34
5.0 MITAZAMO HASI YA KIJINSIA 46
6.0 USALAMA BARABARANI 57
7.0 KUHUDUMIA TAASISI ZA KIJAMII 69
8.0 MISUKOSUKO YA KIJAMII 80

DRAFT

9.0 MATUMIZI YA VIFAA VYA KIDIJITALI KATIKA BIASHARA 93
10.0 KUKABILIANA NA MSONGO WA MAWAZO 105
11.0 HAKI ZA KIBINADAMU 117
12.0 MAGONJWA YANAYOTOKANA NA MIENENDO YA MAISHA 129
13.0 MSHIKAMANO WA KIJAMII 140
14.0 MATUMIZI YA USHURU 150
15.0 MAADILI YA KITAIFA 161
KAZI MRADI YA SHUGHULI ZA HUDUMA ZA KIJAMII ZINAZOCHANGIA UJIFUNZAJI 172
MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI 177

DRAFT

MGAO WA VIPINDI

	Somo	Vipindi kwa wiki (Dakika 40 kwa kipindi)
1.	English	5
2.	Kiswahili/KSL	4
3.	Mathematics	5
4.	Integrated Science	5
5.	Pre-Technical Studies	4
6.	Social Studies	4
7.	Religious Education	3
8.	Business Studies	3
9.	Agriculture	3
10.	Physical Education and Sports	2
11.	Optional Subject	3
12.	Optional Subject	3
	Jumla	**44**

DRAFT

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

1. Kukuza na kustawisha utaifa, uzalendo na kuendeleza umoja wa kitaifa

Nchini Kenya kuna jamii zenye mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakenya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana itakayowezesha jamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia uhai wa taifa.

2. Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa

Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa nchi kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.

a) **Mahitaji ya kijamii**

Elimu nchini Kenya lazima iwatayarishe vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mapinduzi kimyakimya ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekekebisha kutokana na mabadiliko haya.

b) **Mahitaji ya kiuchumi**

Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika na wa humu nchini.

c) **Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwa**

3. Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza

Elimu inapaswa kumwezesha mtu kutambua, kukuza na kuimarisha kipawa chake ili aweze kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.

4. Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini

Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.

DRAFT

5. **Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji**
Usawa wa kijamii kwa mfano usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa. Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zilizo na changamoto kwa mazoezi ya pamoja na ushirika katika huduma za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.

6. **Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya**
Elimu inafaa kutoa nafasi kwa wanaosoma kuelewa, kuthamini, kukuza na kudumisha tamaduni faafu na kudondoa zile potofu kulingana na jamii ya wakati uliopo ili kujenga jamii ya kisasa.

7. **Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine**
Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.

8. **Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira**
Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo miongoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Elimu inafaa pia kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira. Inafaa kuwaelekeza vijana wa Kenya kukubali haja ya mazingira safi.

DRAFT

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA KIWANGO CHA KATI CHA ELIMU YA MSINGI

Kufikia mwisho wa kiwango cha kati cha elimu mwanafunzi aweze:

1. kutumia ujuzi wa kusoma na kuandika, ujuzi wa kuhesabu na kufikiri kimantiki ifaavyo katika kujieleza
2. kuwasiliana kikamilifu katika miktadha mbalimbali
3. kudhihirisha ujuzi wa kijamii, pamoja na tunu za kiimani na kimaadili kwa ajili ya mahusiano mema
4. kutalii, kubadilisha, kusimamia na kutunza mazingira ifaavyo kwa ajili ya ujifunzaji na maendeleo endelevu
5. kufanya usafi, kufuata kanuni zifaazo za usafi na lishe ili kuimarisha afya
6. kudhihirisha mienendo ya kimaadili na kuonyesha uraia mwema kama wajibu wa kiraia
7. kuonyesha ridhaa kwa mirathi mingi na tofauti ya kitamaduni nchini ili kuleta mshikamano wa kimahusiano
8. kudhibiti masuala mtambuko katika jamii ifaavyo
9. kutumia ujuzi wa kidijitali ifaavyo kwa madhumuni ya mawasiliano na ujifunzaji.

KAULI KIINI

Somo la Kiswahili litampa mwanafunzi wa Daraja ya Awali Shule za Upili umilisi katika shughuli za kila siku. Umilisi huu utajengea haiba na uwezo wake wa kuwasiliana na kuhusiana katika jamii, kitaifa na kimataifa. Aidha, litamwendeleza kielimu na kumwandaa kwa ulimwengu wa kazi. Somo hili litampa mwanafunzi hamasa ya kumudu na kufurahia lugha na fasihi kwa kuzihusisha na tajiriba na mazingira yake. Hali kadhalika, litampa mwanafunzi maarifa ya kijamii na kitamaduni. Mwanafunzi ataweza kujieleza na vilevile kupata fursa ya kutoa huduma kwa jamii.

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA DARAJA YA AWALI SHULE ZA UPILI

Kufikia mwisho wa Daraja ya Awali Shule za Upili, mwanafunzi aweze:

1. kujieleza ipasavyo kwa kutumia lugha ya Kiswahili kwa njia ya maandishi na mazungumzo
2. kuwasiliana ipasavyo katika miktadha mbalimbali ya kijamii
3. kujenga desturi ya kusoma na kufasiri maandishi kwa ufasaha
4. kutumia lugha kiubunifu kusimulia na kuandika tungo mbalimbali
5. kushiriki katika shughuli za kijamii zinazochangia ujifunzaji

6. kutumia teknolojia ipasavyo katika ujifunzaji na mawasiliano ili kukuza ujuzi wa kidijitali
7. kutumia maadili yanayohitajika maishani kupitia stadi za lugha ya Kiswahili
8. kufurahia na kuthamini lugha ya Kiswahili kama lugha rasmi, ya taifa na kimataifa.

DRAFT

1.0 USAFI WA MAZINGIRA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
1.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**1.1.1 Kusikiliza na Kujibu** Mjadala (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mjadala b) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kuchangia mjadala c) kushiriki mjadala kwa kuzingatia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kuchangia mijadala d) kuchangamkia kushiriki katika mijadala ya miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aweze: • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mjadala akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kuchangia mjadala akiwa peke yake au katika kikundi • kusikiliza au kutazama mjadala kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kueleza vipengele vya kusikiliza na kuchangia mjadala vilivyozingatiwa katika mjadala aliosikiliza • kushiriki mjadala kuhusu suala lengwa akiwa na wenzake akizingatia vipengele vifaavyo vya mjadala	Je, unazingatia nini wakati wa kusikiliza na kuchangia mjadala?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapozingatia vipengele vifaavyo kutetea hoja zake katika mjadala.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kama vile redio na kanda za sauti katika kusikiliza mijadala mbalimbali.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotumia mitindo anuwai kuwashawishi wenzake katika mjadala kuhusu suala lengwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapochangia mjadala ipasavyo.

- Maadili
- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.
- Upendo: mwanafunzi mwanafunzi anapoheshimu zamu ya wengine katika mazungumzo.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapovitunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika kusikiliza au kutazama mjadala.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anaposhiriki kuchangia mjadala kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kusikiliza na kujibizana.
- Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia usafi wa mazingira.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mjadala.	Anatambua kwa wepesi vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mjadala.	Anatambua vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mjadala.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mjadala.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza mjadala kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika kuchangia mjadala.	Anatambua kwa urahisi vipengele vya kuzingatia katika kuchangia mjadala.	Anatambua vipengele vya kuzingatia katika kuchangia mjadala.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kuchangia mjadala.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kuchangia mjadala kwa kusaidiwa.
Kuweza kushiriki mjadala kwa kuzingatia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kuchangia mijadala	Anashiriki mjadala kwa kuzingatia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kuchangia mijadala kwa uketo.	Anashiriki mjadala kwa kuzingatia vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kuchangia mijadala.	Anashiriki mjadala kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo katika kusikiliza na kuchangia mijadala	Anashiriki mjadala kwa kuzingatia kwa kiasi vipengele katika kusikiliza na kuchangia mijadala.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
1.2 Kusoma	**1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu Simulizi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha simulizi b) kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha simulizi c) kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha simulizi d) kueleza maana ya msamiati kama ulivyotumiwa katika kifungu cha simulizi e) kuchangamkia kujibu maswali ya ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua habari mahususi katika kifungu cha ufahamu cha simulizi kuhusu suala lengwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu cha simulizi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha ufahamu cha simulizi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutabiri matukio katika kifungu cha ufahamu simulizi kutokana na picha au matukio akiwa peke yake • kufasiri habari kutokana na kifungu cha ufahamu cha simulizi akiwa mwenzake • kueleza maana za maneno au msamiati kulingana na matumizi yake kimuktadha wakiwa katika kikundi • kuwatungia wenzake sentensi akitumia msamiati wa suala lengwa kwa usahihi ili azitolee maoni.	Unafanya nini ili kupata habari zilizo katika ufahamu wa simulizi kwa usahihi?
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia kikamilifu katika shughuli za kikundi.				

DRAFT

• Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kutumia msamiati wa suala lengwa ipasavyo kutunga sentensi sahihi. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia msamiati wa suala lengwa.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapokubaliana na maoni ya wenzake na kushirikiana nao katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza kifaa cha kidijitali. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma ufahamu. • Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia suala la usafi wa mazingira.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha simulizi.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha simulizi kwa utendeti.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha simulizi.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha simulizi.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha simulizi kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kupanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha simulizi.	Anapanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha simulizi kwa urahisi.	Anapanga matukio yanavyofuatana katika kifungu cha simulizi.	Anapanga baadhi ya matukio yanavyofuatana katika kifungu cha simulizi.	Anapanga baadhi ya matukio yanavyofuatana katika kifungu cha simulizi kwa kusaidiwa.
Kuweza kufanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha simulizi.	Anafanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha simulizi kwa kina.	Anafanya utabiri na ufasiri kutokana na kifungu cha simulizi.	Anafanya utabiri na ufasiri kiasi kutokana na kifungu cha simulizi.	Anafanya utabiri na ufasiri kiasi kutokana na kifungu cha simulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza maana ya msamiati kama ulivyotumiwa katika kifungu cha simulizi.	Anaeleza maana ya msamiati kama ulivyotumiwa katika kifungu cha simulizi kwa uketo.	Anaeleza maana ya msamiati kama ulivyotumiwa katika kifungu cha simulizi.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati kama ulivyotumiwa katika kifungu cha simulizi.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati kama ulivyotumiwa katika kifungu cha simulizi kwa kusaidiwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
1.3 Kuandika	**1.3.1 Viakifishi** (Vipindi 2**)**	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua alama ya koloni na semi koloni katika matini b) kutumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo katika matini c) kufurahia matumizi yafaayo ya alama ya koloni na semi koloni katika matini mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua alama ya koloni na semi koloni katika maneno, sentensi au vifungu kwenye matini andishi au za kidijitali • kuandika maneno, sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo • kuandika kwenye tarakilishi, kifungu kifupi kuhusu suala lengwa kwa kutumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili wakitolee maoni • kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala lengwa ambacho hakijatumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo • kuwasomea wenzake kifungu alichoandika na kuwataka waandike maneno, sentensi au vifungu vinavyotumia alama ya koloni na semi koloni	1. Je, alama ya koloni hutumiwa wapi katika maandishi? 2. Je, alama ya semi koloni hutumiwa vipi katika maandishi?

DRAFT

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>kumweleza mzazi au mlezi wake kuhusu maneno, sentensi au vifungu alivyoandika vilivyo na matumizi mbalimbali ya alama za koloni na semi koloni.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kusahihisha vifungu walivyoandika.
Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika kifungu na kukisambaza mtandaoni.
Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya alama za koloni na semi koloni.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili
Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Uhusiano na Masomo Mengine
English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uakifishaji.
Integrated Science na Homescience: masomo haya pia yanashughulikia usafi wa mazingira</td></tr>
</table>

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua alama ya koloni na semi koloni katika matini.	Anatambua alama ya koloni na semi koloni katika matini kwa urahisi.	Anatambua alama ya koloni na semi koloni katika matini.	Anatambua alama ya koloni na semi koloni katika baadhi ya matini.	Anatambua alama ya koloni na semi koloni katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo katika matini.	Anatumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo katika matini kwa wepesi.	Anatumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo katika matini.	Anatumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia alama ya koloni na semi koloni ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
1.4 Sarufi	**1.4.1 Vihusishi vya Mahali na Wakati** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini b) kutumia vihusishi vya mahali na vya wakati ipasavyo katika matini c) kuchangamkia matumizi yafaayo ya vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa vihusishi vya mahali na vya wakati kutoka kwa kapu maneno, mti maneno, chati, vitabu au katika tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua vihusishi vya mahali na vya wakati katika sentensi au vifungu kwenye vitabu au tarakilishi kwa kuvipigia mstari au kuvikolezea wino • kutunga sentensi au vifungu kwa kutumia vihusishi vya mahali na vya wakati akiwa peke yake wawiliwawili au katika vikundi.	1. Je, ni wakati gani tunatumia vihusishi vya mahali? 2. Je, vihusishi vya wakati vinatumika wakati gani?
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kazi za kikundi kutambua vihusishi husika. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vihusishi vya mahali na wakati. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vihusishi vya mahali na wakati. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake vihusishi vya mahali na wakati.				

DRAFT

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

Masuala ya afya na mazingira: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vihusishi vya mahali na vya wakati.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vihusishi vya mahali na vya wakati.
- Integrated Science na Homescience: masomo haya pia yanashughulikia usafi wa mazingira.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini.	Anatambua vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini kwa urahisi.	Anatambua vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini.	Anatambua baadhi ya vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini.	Anatambua baadhi ya vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia ipasavyo vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini.	Anatumia vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini kwa utendeti.	Anatumia vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini.	Anatumia baadhi ya vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini.	Anatumia baadhi ya vihusishi vya mahali na vya wakati katika matini kwa kusaidiwa.

DRAFT

2.0 MAZOEZI YA VIUNGO VYA MWILI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
2.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**2.1.1 Kusikiliza kwa Kina** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutamka sauti **/b/** na **/mb/** ipasavyo **ili** kuzitofautisha kimatamshi b) kutamka vitanzandimi yenye sauti /**b/** na **/mb/** ipasavyo c) kuunda vitanzandimi vyepesi yenye sauti /**b**/ na **/mb/** d) kuchangamkia matamshi bora ya sauti **/b/** na **/mb/** katika mazungumzo ya kawaida.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua sauti **/b/** na **/mb/** katika maneno na vifungu • kusikiliza na kutamka vitanzandimi vyepesi vinavyohusisha matamshi ya sauti **/b/** na **/mb/** katika kifaa cha kidijitali kama vile simu, redio • kubuni vitanzandimi vyepesi vinavyohusisha sauti **/b/** na **/mb/** • kuwasomea wenzake vitanza ndimi alivyobuni ili wamtolee maoni.	Ni maneno yepi unayoyajua yaliyo na sauti **/b/** na **/mb/**?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza vitanza ndimi vyenye sauti lengwa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni vitanzandimi vyepesi akitumia maneno yenye sauti lengwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotamka vitanzandimi ipasavyo yenye sauti lengwa.

DRAFT

• Hamu ya ujifunzaji mwanafunzi: mwanafunzi anapowasomea wenzake vitanzandimi alivyobuni kwa kuhusisha matamshi bora ya sauti lengwa.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi za kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza kifaa cha kidijitali anachotumia. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Masuala ya afya: mwanafunzi anapotunga na kutamka vitanza ndimi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kutamka sauti. • Physical Education and Sports: somo hili pia linashughulikia mazoezi ya viungo vya mwili. • Home Science: somo hili pia linashughulikia masuala ya afya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kutamka sauti /**b/** na **/mb/** ipasavyo.	Anatamka sauti **/b/** na **/mb/** ipasavyo kwa ufasaha.	Anatamka sauti **/b/** na **/mb/** ipasavyo	Anatamka sauti **/b/** na **/mb/** ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatamka sauti **/b/** na **/mb/** katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.

Kuweza kutamka vitanzandimi yenye sauti /**b/** na **/mb/** ipasavyo.	Anatamka vitanzandimi yenye sauti **/b/** na **/mb/** ipasavyo kwa ufasaha.	Anatamka vitanzandimi yenye sauti **/b/** na **/mb/** ipasavyo**.**	Anatamka baadhi ya vitanzandimi yenye sauti **/b/** na **/mb/** ipasavyo**.**	Anatamka vitanzandimi yenye sauti **/b/** na **/mb/** kwa kuongozwa.
Kuweza kuunda vitanzandimi vyepesi vya maneno yenye sauti /**b**/ na **/mb/.**	Anaunda vitanzandimi vyepesi vya maneno yenye sauti /**b**/ na **/mb/** kwa wepesi.	Anaunda vitanzandimi vyepesi vya maneno yenye sauti /**b**/ na **/mb/.**	Anaunda vitanzandimi vyepesi akitumia baadhi ya maneno yenye sauti **/b/** na **/mb/.**	Anaunda vitanzandimi vyepesi akitumia baadhi ya maneno yenye sauti /**b/** na **/mb/** kwa kuelekezwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
2.2 Kusoma	**2.2.1 Kusoma kwa Mapana** Matini ya Kujichagulia (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia b) kutumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma c) kufafanua ujumbe wa matini aliyosoma	Mwanafunzi aelekezwe: • kuteua matini kuhusu suala linalomvutia • kusoma matini aliyojichagulia na kutambua vipengele vyake muhimu • kutambua msamiati uliotumiwa katika matini aliyojichagulia kutumia kamusi kutafuta maana za maneno asiyoyajua • kutungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma	1. Unazingatia nini unapojichagulia matini ya kusoma? 2. Ni mambo gani unayofaa kufanya unaposoma

<table>
<tr><td></td><td></td><td>d) kujenga mazoea ya kusoma matini mbalimbali za kujichagulia.</td><td>kufafanua ujumbe wa matini aliyosoma kwa ufupi
kusakura mtandaoni na kujichagulia matini kuhusu suala lengwa kisha aisome.</td><td>matini ya kujichagulia?</td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na mwenzake katika kikundi.
Kujiamini: mwanafunzi anapomtungia mwenzake sentensi kutokana na msamiati wa matini ya kujichagulia.
Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia msamiati aliojifunza.
Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi.
Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili.
Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafuta na kusoma matini.
Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi akitumia msamiati aliojifunza.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
Masuala ya afya: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa akiwa na wenzake.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Uhusiano na Masomo Mengine
English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa mapana.
Physical Education and Sports: somo hili pia linashughulikia mazoezi ya viungo vya mwili.
Home Science: somo hili pia linashughulikia masuala ya afya.</td></tr>
</table>

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia.	Anatambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia kwa wepesi.	Anatambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia.	Anatambua baadhi ya msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia	Anatambua baadhi ya msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma	Anatumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma	Anatumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma	Anatumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma	Anatumia ipasavyo msamiati unaotokana na matini aliyosoma
Kuweza kufafanua ujumbe wa matini aliyosoma	Anafafanua ujumbe wa matini aliyosoma	Anafafanua ujumbe wa matini aliyosoma	Anafafanua ujumbe wa matini aliyosoma	Anafafanua ujumbe wa matini aliyosoma

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
2.3 Kuandika	**2.3.1 Insha za Kiuamilifu** Barua ya Kirafiki (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua ujumbe unaoafiki katika kujibu barua ya kirafiki b) kueleza lugha inayofaa katika kujibu barua ya kirafiki c) kufafanua muundo unaofaa katika kujibu barua ya kirafiki d) kujibu barua ya kirafiki akizingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao e) kujenga mazoea ya kujibu barua ya kirafiki katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua ujumbe unaoafiki anapojibu barua ya kirafiki kwa kujadiliana na mwenzake • kueleza lugha inayofaa kujibu barua ya kirafiki akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujadili muundo wa kujibu barua ya kirafiki akishirikiana na wenzake katika kikundi • kujibu barua ya kirafiki akizingatia ujumbe, lugha na muundo ufaao • kusomea wenzake barua aliyoiandika ili waitolee maoni.	Unazingatia nini unapojibu barua ya kirafiki?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili vipengele vya kujibu barua ya kirafiki.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika barua ya kuijibu barua ya kirafiki.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasomea wenzake barua aliyoandika.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko Masuala ya afya: mwanafunzi anapoandika barua kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa barua ya kirafiki. • Physical Education and Sports: somo hili pia linashughulikia mazoezi ya viungo vya mwili. • Home Science: somo hili pia linashughulikia masuala ya afya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua ujumbe unaoafiki kujibu barua ya kirafiki.	Anatambua ujumbe unaoafiki kujibu barua ya kirafiki kwa urahisi.	Anatambua ujumbe unaoafiki kujibu barua ya kirafiki.	Anatambua baadhi ya ujumbe unaoafiki kujibu barua ya kirafiki.	Anatambua baadhi ya ujumbe unaoafiki kujibu. barua ya kirafiki kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza lugha inayofaa katika kujibu barua ya kirafiki.	Anaeleza kwa kina lugha inayofaa kujibu barua ya kirafiki.	Anaeleza lugha inayofaa kwa uandishi wa kujibu barua ya kirafiki.	Anaeleza kwa kiasi lugha inayofaa kwa uandishi wa kujibu barua ya kirafiki.	Anaeleza kwa kiasi lugha inayofaa kwa uandishi wa kujibu barua ya kirafiki kwa kuelekezwa.
Kuweza kufafanua muundo unaofaa katika kujibu barua ya kirafiki.	Anafafanua kwa wepesi muundo unaofaa katika kujibu barua ya kirafiki.	Anafafanua muundo unaofaa katika kujibu barua ya kirafiki.	Anafafanua kwa kiasi muundo unaofaa katika kujibu barua ya kirafiki.	Anafafanua kwa kiasi muundo unaofaa katika kujibu barua ya kirafiki kwa kusaidiwa.
Kuweza kujibu barua ya kirafiki akizingatia ujumbe,	Anajibu barua ya kirafiki akizingatia ujumbe, lugha na	Anajibu barua ya kirafiki akizingatia	Anajibu barua ya kirafiki akizingatia baadhi ya	Anajibu barua ya kirafiki akizingatia baadhi ya

DRAFT

lugha na muundo ufaao.	muundo ufaao kwa urahisi.	ujumbe, lugha na muundo ufaao.	ujumbe, lugha na muundo ufaao.	ujumbe, lugha na muundo ufaao kwa kuelekezwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
2.4 Sarufi	**2.4.1 Vihusishi vya -a Unganifu na vya Sababu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vihusishi vya -a unganifu na vya sababu katika matini b) kutumia vihusishi vya -a unganifu na vya sababu ipasavyo katika matini c) kuchangamkia matumizi yafaayo ya vihusishi vya -a unganifu na vya sababu katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vihusishi -a unganifu na vya sababu kutoka kwa kapu maneno, mti maneno, chati au katika tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua vihusishi vya -a unganifu na vya sababu katika sentensi au vifungu kwenye vitabu au tarakilishi kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino • kutunga sentensi au vifungu kwa kutumia vihusishi vya -a unganifu na vya sababu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kumsomea mzazi au mlezi wake sentensi zinazotumia vihusishi vya -a unganifu na vya sababu.	Vihusishi vya a unganifu na vya sababu vinatofautiana je?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vihusishi vya -a unganifu na vya sababu.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vihusishi vya -a unganifu na vya sababu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake vihusishi vya -a unganifu na vya sababu katika mazingira ya nyumbani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

Masuala ya afya: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vihusishi vya **-a** unganifu na vya sababu.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vihusishi.
- Integrated Science na Homescience: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini.	Anatambua vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini kwa urahisi.	Anatambua vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini.	Anatambua baadhi ya vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini.	Anatambua baadhi ya vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini.	Anatumia vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu kwa wepesi katika matini.	Anatumia vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini.	Anatumia baadhi ya vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini.	Anatumia baadhi ya vihusishi vya -**a** unganifu na vya sababu katika matini kwa kuelekezwa.

DRAFT

3.0 UTUNZAJI WA WANYAMA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
3.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**3.1.1 Semi** **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya tashbihi, sitiari na methali ili kuzipambanua b) kutambua tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi c) kueleza matumizi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi d) kutumia tashbihi, sitiari na methali katika uwasilishaji wa tungo za fasihi simulizi	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya tashbihi, sitiari na methali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua tashbihi, sitiari na methali kutoka kwenye tungo simulizi, kapu la semi, au kifaa cha kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi • kutumia vifaa vya kidijitali kusakura matumizi ya tashbihi, sitiara na methali katika tungo za fasihi simulizi • kujadili na mwenzake matumizi ya tashbihi, sitiari na methali alizotafiti mtandaoni • kushiriki katika uwasilishaji wa tashbihi, sitiari na methali akishirikiana na wenzake katika kikundi • kushirikiana na wenzake katika kikundi kujadili ujumbe na lugha katika tashbihi, sitiari na methali	1. Tunatumia mbinu gani za lugha katika kuwasilisha tungo za fasihi simulizi? 2. Kwa nini tunatumia tashbihi, sitiari na methali kuwasilisha tungo za fasihi simulizi?

DRAFT

		e) kuchangamkia matumizi ya tashbihi, sitiari na methali katika tungo za fasihi simulizi.	• kumwelezea mzazi au mlezi wake kuhusu tashbihi, sitiari na methali katika jamii yake ili amtolee maoni yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili maana za tashbihi, sitiari na methali.
- Ubunifu: mwanafunzi anapowasilisha tashbihi, sitiari na methali kwa mitindo anuwai.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomwelezea mzazi wake kuhusu tashbihi, sitiari na methali katika jamii yake.
- Uraia: mwanafunzi anapojifunza kuhusu tashbihi, sitiari na methali za jamii yake na kuthamini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza tashbihi, sitiari na methali na kuzichanganua.

Maadili

- Uzalendo: mwanafunzi anapoelezea tashbihi, sitiari na methali za jamii yake na kuzionea fahari.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia darasani.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kikundi kutambua tashbihi, sitiari na methali kuhusu suala lengwa.

DRAFT

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia tungo za fasihi simulizi.
- Agriculture: somo hili pia linashughulikia masuala ya utunzaji wa wanyama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya tashbihi, sitiari na methali.	Anaeleza kwa mapana maana ya tashbihi, sitiari na methali.	Anaeleza maana ya tashbihi, sitiari na methali.	Anaeleza kwa kiasi maana ya tashbihi, sitiari na methali.	Anaeleza kwa kiasi maana ya tashbihi, sitiari na methali kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua kwa wepesi tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua baadhi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua baadhi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza matumizi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi.	Anaeleza matumizi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi kwa uketo.	Anaeleza matumizi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi.	Anaeleza baadhi ya matumizi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi.	Anaeleza baadhi ya matumizi ya tashbihi, sitiari na methali katika matini ya fasihi simulizi kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia tashbihi, sitiari na	Anatumia tashbihi, sitiari na methali katika	Anatumia tashbihi, sitiari na methali	Anatumia baadhi ya tashbihi, sitiari na	Anatumia baadhi ya tashbihi, sitiari na methali

DRAFT

methali katika uwasilishaji wa tungo za fasihi simulizi.	uwasilishaji wa tungo za fasihi simulizi kwa wepesi.	katika uwasilishaji wa tungo za fasihi simulizi.	methali katika uwasilishaji wa tungo za fasihi simulizi.	katika uwasilishaji wa tungo za fasihi simulizi kwa kuongozwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
3.2 Kusoma	**3.2.1 Kusoma kwa Kina** Ushairi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya shairi ili kulitofautisha na tungo nyingine b) kutambua sifa za ushairi kama utanzu wa fasihi andishi c) kujadili ujumbe unaowasilishwa katika shairi d) kueleza matumizi ya lugha katika shairi	Mwanafunzi aelekezwe: • kutafiti maana ya shairi vitabuni au mtandaoni ili kulitofautisha na tungo nyingine akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua sifa za ushairi kama utanzu wa fasihi andishi • kujadili sifa za ushairi na wenzake katika kikundi • kulinganisha sifa za ushairi na za tanzu zingine za fasihi na kuwasilishia wenzake katika kikundi • kujadili na wenzake ujumbe unaowasilishwa katika shairi • kutoa muhtasari wa ujumbe wa shairi alilosoma na kuwasomea wenzake ili waitolee maoni	1. Je, shairi ulilowahi kusoma lilikuwa linazungu-mzia nini? 2. Unavutiwa na nini unaposoma shairi?

DRAFT

<table>
<tr><td></td><td></td><td>e) kuchambua shairi kwa kuzingatia ujumbe na lugha
f) kufurahia kuchambua ushairi kama utungo wa fasihi.</td><td>• kufafanua matumizi ya lugha katika shairi akiwa na wenzake katika kikundi
• kutafiti mtandaoni,magazetini au vitabuni mashairi kuhusu suala lengwa na kuyachambua kwa kuzingatia ujumbe na lugha wa ushairi kisha awatumie wenzake wayatolee maoni.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposoma shairi akiwa na wenzake katika kikundi.
• Kujiamini: mwanafunzi anapowasomea wenzake muhtasari wa shairi alilosoma.
• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni shairi na kulichambua.
• Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposoma shairi na kuchambua ujumbe na muundo wa shairi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili
• Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
• Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
• Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
• Masuala ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapochambua shairi kuhusu suala lengwa.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Uhusiano na Masomo Mengine
• English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia usomaji wa kina.
• Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia utunzaji wa wanyama.</td></tr>
</table>

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya shairi.	Anaeleza kwa uketo maana ya shairi.	Anaeleza maana ya shairi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya shairi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya shairi kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili ujumbe unaowasilishwa katika shairi.	Anajadili kwa kina ujumbe unaowasilishwa katika shairi.	Anajadili ujumbe unaowasilishwa katika shairi.	Anajadili baadhi ya ujumbe unaowasilishwa katika shairi.	Anajadili baadhi ya ujumbe unaowasilishwa katika shairi kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza matumizi ya lugha katika shairi.	Anaeleza matumizi ya lugha katika shairi kwa utendeti.	Anaeleza matumizi ya lugha katika shairi.	Anaeleza baadhi ya matumizi ya lugha katika shairi.	Anaeleza baadhi ya matumizi ya lugha katika shairi kwa kuongozwa.
Kuweza kufafanua muundo wa shairi.	Anafafanua muundo wa shairi kwa utendeti.	Anafafanua muundo wa shairi.	Anafafanua kwa kiasi muundo wa shairi.	Anafafanua kwa kiasi muundo wa shairi kwa kuelekezwa.
Kuweza kuchambua shairi kwa kuzingatia ujumbe,lugha na muundo.	Anachambua kwa kina shairi kwa kuzingatia ujumbe,lugha na muundo.	Anachambua shairi kwa kuzingatia ujumbe,lugha na muundo.	Anachambua shairi kwa kuzingatia baadhi ya ujumbe,lugha na muundo.	Anachambua shairi kwa kuzingatia baadhi ya ujumbe,lugha na muundo kwa kuongozwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.3 Kuandika	**3.3.1 Insha za Kubuni** Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kufafanulia ujumbe wa insha ya masimulizi b) kufafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa utangulizi c) kufafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa wahusika d) kuandika insha ya masimulizi kwa kuzingatia ujumbe na muundo ufaao e) kufurahia kufafanua ujumbe wa insha ya kusimulia ili kufanikisha maelezo.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele vya kufafanulia ujumbe wa simulizi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kufafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa utangulizi kutoka kwa kielelezo cha insha ya masimulizi • kusoma kielelezo cha insha ya masimulizi kuhusu suala lengwa atakachopewa na mwalimu au atakachosoma kwenye matini za aina mbalimbali na kujadili na wenzake kuhusu ufafanuzi wa hoja kupitia kwa utangulizi na mazungumzo ya wahusika • kuandika insha ya masimulizi akizingatia ufafanuzi ufaao wa ujumbe, kupitia kwa wahusika • kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika darasani au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni • kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya masimulizi aliyoandika kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia ufafanuzi ufaao wa ujumbe.	Unafanya nini unaposimulia jambo ili ujumbe wako upate kueleweka zaidi?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kusahihisha insha ya masimulizi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia insha. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi akizingatia ufafanuzi ufaao wa ujumbe kupitia kwa wahusika. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha na kuwasomea wenzake.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Masuala ya wanyama: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kuandika. • Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia utunzaji wa wanyama.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya kufafanulia ujumbe wa insha ya masimulizi.	Anatambua vipengele vya kufafanulia ujumbe wa insha ya masimulizi kwa urahisi.	Anatambua vipengele vya kufafanulia ujumbe wa insha ya masimulizi.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kufafanulia ujumbe wa insha ya masimulizi.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kufafanulia ujumbe wa insha ya masimulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kufafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa utangulizi.	Anafafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia utangulizi kwa kina.	Anafafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa utangulizi.	Anafafanua baadhi ya ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa utangulizi.	Anafafanua baadhi ya ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa utangulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kufafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa wahusika.	Anafafanua kwa utendeti ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa wahusika	Anafafanua ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa wahusika.	Anafafanua baadhi ya ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa wahusika.	Anafafanua baadhi ya ujumbe wa insha ya masimulizi kupitia kwa wahusika kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika insha ya masimulizi kwa kuzingatia ujumbe na muundo ufaao.	Anaandika kwa mvuto insha ya masimulizi kwa kuzingatia ujumbe na muundo ufaao.	Anaandika insha ya masimulizi kwa kuzingatia ujumbe na muundo ufaao.	Anaandika insha ya masimulizi kwa kuzingatia baadhi ya ujumbe na muundo ufaao.	Anaandika insha ya masimulizi kwa mtindo hafifu kwa kuzingatia ujumbe na muundo ufaao.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
3.4 Sarufi	**3.4.1 Vihusishi na** na **Vihusishi Vilinganishi** **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika matini b) kutumia kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi ipasavyo katika matini c) kuchangamkia kutumia kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika mawasiliano ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika kapu maneno, mti maneno, chati au katika tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika sentensi au vifungu kwenye vitabu au tarakilishi kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino • kutunga sentensi au vifungu kwa kutumia kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kumtajia mzazi au mlezi wake kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika mazingira ya nyumbani.	Ni vihusishi vilinganishi gani unavyovijua?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kujadili aina za vihusishi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua kihusishi na na vihusishi vilinganishi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua kihusishi na na vihusishi vilinganishi katika matini na kuvitungia sentensi sahihi na vifungu.

DRAFT

• Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake kihusishi na na vihusishi vilinganishi katika mazingira ya nyumbani.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Masuala ya afya: mwanafunzi anapoandika sentensi au kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vihusishi. • Integrated Science na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya afya.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika matini.	Anatambua kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika matini kwa urahisi.	Anatambua kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika matini.	Anatambua kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika baadhi ya matini.	Anatambua kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.

Kuweza kutumia kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika matini.	Anatumia kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi kwa wepesi katika matini.	Anatumia kihusishi **na** na vihusishi vilinganishi katika matini.	Anatumia kihusishi **na** na baadhi ya vihusishi vilinganishi katika matini.	Anatumia kihusishi **na** na baadhi ya vihusishi vilinganishi katika matini kwa kusaidiwa.

DRAFT

4.0 UTUNZAJI WA MALIASILI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
4.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**4.1.1 Semi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya vitendawili na nahau ili kuvipambanua b) kutambua nahau katika matini ya fasihi simulizi c) kueleza matumizi ya nahau katika matini ya fasihi simulizi d) kutambua vipengele vya uwasilishaji wa vitendawili e) kuwasilisha vitendawili kwa kuzingatia vipengele vya uwasilishaji wake f) kuchangamkia matumizi ya nahau na uwasilishaji wa vitendawili katika tungo za fasihi.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya vitendawili na nahau ili kuvitofautisha akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua vipengele vya kimsingi katika vitendawili na nahau akiwa peke yake au katika kikundi • kusikiliza vitendawili na nahau katika vifaa vya kidijitali au kutoka kwa mwalimu na kubainisha vipengele vya kimsingi katika uwasilishaji wa vitendawili na nahau • kuwawasilishia wenzake vitendawili na nahau kama vipera vya fasihi simulizi ili wavitegue • kutafiti matumizi ya vitendawili na nahau, ayanakili katika vifaa vya kidijitali kisha awatumie wenzake na mwalimu wayatolee maoni	1. Je, ni nahau gani unazozijua? 2. Kwa nini tunatumia nahau katika matini?

DRAFT

			• kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutambua vitendawili na nahau katika jamii yake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kuwasilisha vitendawili na nahau katika kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kuwasilisha vitendawili na nahau katika kikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotega na kutegua vitendawili, anapotoa maana za nahau na kuchangia katika kikundi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kutambua vitendawili na nahau kutoka kwa jamii yake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika majadiliano ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika kuwasilisha vitendawili na nahau katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.

Masuala Mtambuko

Masuala ya utunzaji wa maliasili: mwanafunzi anaposhiriki katika kutega na kutegua vitendawili na wenzake kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya tungo za fasihi simulizi.
- Social Studies: somo hili pia hushughulikia utunzaji wa maliasili.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya vitendawili na nahau.	Anaeleza maana ya vitendawili na nahau kwa kina.	Anaeleza maana ya vitendawili na nahau.	Anaeleza kwa kiasi maana ya vitendawili na nahau.	Anaeleza kwa kiasi maana ya vitendawili na nahau kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua kwa wepesi nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua baadhi ya nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anatambua baadhi ya nahau katika baadhi ya matini ya fasihi simulizi.
Kuweza kueleza matumizi ya nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anaeleza kwa uketo matumizi ya nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anaeleza matumizi ya nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anaeleza baadhi ya matumizi ya nahau katika matini ya fasihi simulizi.	Anaeleza baadhi ya matumizi ya nahau katika matini ya fasihi simulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua vipengele vya uwasilishaji wa vitendawili.	Anatambua vipengele vya uwasilishaji wa vitendawili kwa wepesi.	Anatambua vipengele vya uwasilishaji wa vitendawili.	Anatambua baadhi ya vipengele vya uwasilishaji wa vitendawili.	Anatambua baadhi ya vipengele vya uwasilishaji wa vitendawili kwa kusaidiwa.

Kuweza kuwasilisha vitendawili kwa kuzingatia vipengele vya uwasilishaji wake.	Anawasilisha kwa utendeti vitendawili kwa kuzingatia vipengele vya uwasilishaji wake.	Anawasilisha vitendawili kwa kuzingatia vipengele vya uwasilishaji wake.	Anawasilisha vitendawili kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya uwasilishaji wake.	Anawasilisha vitendawili kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya uwasilishaji wake kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
4.2 Kusoma	**4.2.1 Kusoma kwa Ufasaha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha b) kusoma kifungu cha nathari akizingatia matamshi bora c) kusoma kifungu cha nathari akizingatia kasi ifaayo d) kusoma kifungu cha nathari akizingatia kiwango kifaacho cha sauti	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kusoma kifungu cha nathari akizingatia matamshi bora • kusoma kifungu cha nathari akizingatia kasi afaayo • kusoma kifungu cha nathari akizingatia kiwango kifaacho cha sauti • kusoma kifungu cha nathari akizingatia ishara za mwili zifaazo	Je,unaposoma kwa ufasaha unazingatia mambo gani?

DRAFT

		e) kusoma kifungu cha nathari akizingatia ishara za mwili zifaazo f) kujenga mazoea ya kusoma kwa ufasaha ili kufanikisha mawasiliano.	• kusakura kifungu cha nathari mtandaoni na kuwasomea wenzake kwa ufasaha • kumsomea mzazi au mlezi wake kifungu cha nathari kwa ufasaha ili akitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kutambua na kujadili vipengele vya usomaji wa ufahamu.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposoma kifungu kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya usomaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusakura kifungu cha nathari.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu wenzake wakisoma kifungu.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika shughuli za kikundi kujadili vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha.

Masuala Mtambuko

Masuala ya utunzaji wa maliasili: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa ufasaha.
- Social Studies: somo hili pia hushughulikia dhana ya utunzaji wa maliasili.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha.	Anatambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha.	Anatambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha.	Anatambua baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha kwa kuelekezwa.
Kuweza kusoma kifungu cha nathari akizingatia matamshi bora.	Anasoma kwa ufasaha kifungu cha nathari akizingatia matamshi bora.	Anasoma kifungu cha nathari akizingatia matamshi bora.	Anasoma sehemu za kifungu cha nathari akizingatia matamshi bora.	Anasoma sehemu za kifungu cha nathari akizingatia matamshi bora kwa kusaidiwa.
Kuweza kusoma kifungu cha nathari akizingatia kasi ifaayo.	Anasoma kifungu cha nathari akizingatia kasi ifaayo kwa ufasaha.	Anasoma kifungu cha nathari akizingatia kasi ifaayo.	Anasoma sehemu ya kifungu cha nathari akizingatia kasi ifaayo.	Anasoma sehemu ya kifungu cha nathari akizingatia kasi ifaayo kwa kuelekezwa.
Kuweza kusoma kifungu cha nathari akizingatia kiwango kifaacho cha sauti.	Anasoma kwa ufasaha kifungu cha nathari akizingatia kiwango kifaacho cha sauti.	Anasoma kifungu cha nathari akizingatia kiwango kifaacho cha sauti.	Anasoma sehemu ya kifungu cha nathari akizingatia kiwango kifaacho cha sauti.	Anasoma sehemu ya kifungu cha nathari akizingatia kiwango kifaacho cha sauti kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kusoma kifungu cha nathari akizingatia ishara za mwili zifaazo.	Anasoma kwa ufasaha kifungu cha nathari akizingatia ishara za mwili zifaazo.	Anasoma kifungu cha nathari akizingatia ishara za mwili zifaazo.	Anasoma kifungu cha nathari akizingatia ishara za mwili zifaazo katika baadhi ya sehemu.	Anasoma kifungu cha nathari akizingatia ishara za mwili zifaazo katika baadhi ya sehemu kwa kuongozwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
4.3 Kuandika	**4.3.1 Insha za Kubuni** Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari b) kujadili lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika insha ya masimulizi c) kuandika insha ya masimulizi akizingatia lugha ya kitamathali,	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele vya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika masimulizi kwenye matini andishi au za kidijitali akiwa peke yake au katika kikundi • kusoma vielelezo vya insha ya kubuni kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali na kushirikiana na wenzake katika kikundi kubainisha lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari • kuandika insha ya masimulizi kuhusu suala lengwa akitumia vipengele	Je, ni vipengele vipi vya kuzingatia unapoandika insha ya masimulizi?

DRAFT

		matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari d) kufurahia kuandika insha za masimulizi akizingatia lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari ufaao ili kufanikisha mawasiliano.	vifaavyo vya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari ili kujenga taswira zifaazo • kushirikiana na wenzake kusahihisha insha aliyobuni • kuwasomea wenzake insha aliyoandika kuhusu suala lengwa ili wachanganue mtindo na muundo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kuchanganua lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika insha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha kwa kuzingatia lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari ufaao.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika na kuwataka wachanganue lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha aliyoandika.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
Masuala ya utunzaji wa maliasili: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vipengele vya masimulizi. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya utunzaji wa maliasili.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kueleza maana ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.	Anaeleza maana ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari kwa kina.	Anaeleza maana ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.	Anaeleza kwa kiasi maana ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari	Anaeleza kwa kiasi maana ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika insha ya masimulizi.	Anajadili lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika insha ya masimulizi kwa urahisi.	Anajadili lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika insha ya masimulizi.	Anajadili baadhi ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika insha ya masimulizi.	Anajadili baadhi ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari katika insha ya masimulizi kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kuandika insha ya masimulizi akizingatia lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.	Anaandika kwa wepesi insha ya masimulizi akizingatia lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.	Anaandika insha ya masimulizi akizingatia lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.	Anaandika insha ya masimulizi akizingatia baadhi ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari.	Anaandika insha ya masimulizi akizingatia baadhi ya lugha ya kitamathali, matendo ya wahusika na uchoraji wa mandhari kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
4 .4 Sarufi	**4.4.1 Nyakati na Hali** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua **-ki-** ya masharti katika matini b) kutambua **-ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika matini c) kutumia **-ki-** ya masharti ipasavyo katika matini d) kutumia ipasavyo **-ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika matini	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua **-ki-** ya masharti katika matini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua **-ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika sentensi mbalimbali akishirikiana na wenzake katika kikundi • kutunga sentensi kuonyesha matumizi ya hali ya **-ki-** na **-ka-** akishirikiana na wenzake katika kikundi • kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya hali ya **-ki-** na **-ka-** kutokana na mchanganyiko wa sentensi kutoka katika	1. **-ki-** ya masharti na hutumiwa wakati gani katika sentensi? 2. **-ka-** ya kufuatana kwa vitendo hutumiwa wakati gani katika sentensi?

DRAFT

		e) kujenga mazoea ya kutumia ipasavyo -**ki-** ya masharti na -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo ili kufanikisha mawasiliano.	vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari akiwa peke yake au katika kikundi • kutunga sentensi zinazoashira -**ki-** ya masharti na **-ka-** ya kufuatana kwa vitendo kisha awasomee wenzake katika kikundi ili waitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua hali ya masharti **-ki-** na hali ya kufuatana kwa vitendo **-ka-.**
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kwa kutumia hali ya masharti **-ki-** na kufuatana kwa vitendo **-ka-.**
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua hali ya masharti –**ki-** na kufuatana kwa vitendo **-ka-** kisha kuzitungia sentensi sahihi.

Maadili
- Heshima: mwanafunzi anapodhamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

Masuala ya utunzaji wa maliasili: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine
- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia nyakati na hali mbalimbali.

DRAFT

- Social Studies na Agriculture: masomo haya pia yanashughulikia utunzaji wa maliasili.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua -**ki-** ya masharti katika matini.	Anatambua -**ki-** ya masharti katika matini kwa wepesi.	Anatambua -**ki-** ya masharti katika matini.	Anatambua -**ki-** ya masharti katika baadhi ya matini.	Anatambua -**ki-** ya masharti katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika matini.	Anatambua -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika matini kwa urahisi.	Anatambua -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika matini.	Anatambua -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika baadhi ya matini.	Anatambua -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika baadhi ya matini kwa kuongozwa.
Kuweza kutumia -**ki-** ya masharti ipasavyo katika matini.	Anatumia -**ki-** ya masharti ipasavyo katika matini kwa wepesi.	Anatumia -**ki-** ya masharti ipasavyo katika matini.	Anatumia ipasavyo -**ki-** ya masharti katika baadhi ya matini.	Anatumia -**ki-** ya masharti ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo ipoasavyo katika matini.	Anatumia -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo ipasavyo katika matini kwa urahisi.	Anatumia -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo ipasavyo katika matini.	Anatumia -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo ipasavyo katika matini.	Anatumia -**ka-** ya kufuatana kwa vitendo katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

5.0 MITAZAMO HASI YA KIJINSIA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
5.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**5.1.1 Ufahamu wa Kusikiliza** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ufahamu wa kusikiliza b) kujadili kanuni za ufahamu wa kusikiliza c) kujadili vipengele vya ufahamu wa kusikiliza d) kushiriki katika ufahamu wa kusikiliza akizingatia vipengele vyake e) kuchangamkia kushiriki katika kusikiliza kwa ufahamu ili kukuza stadi ya kusikiliza.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya ufahamu wa kusikiliza wakiwa wawiliwawili • kujadili kanuni za ufahamu wa kusikiliza • kujadili vipengele vya ufahamu wa kusikiliza wakiwa wawiliwawili. • kusikiliza ufahamu kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu au mgeni mwalikwa na kujibu maswali • kusikiliza matini kuhusu suala lengwa katika chombo cha kidijitali na kujibu maswali.	1. Je, ni mambo gani unayozingatia ili kupata ujumbe unaposikiliza? 2. Je, kusikiliza kwa ufahamu kuna faida zipi?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoeleza ujumbe aliopata kutokana na ufahamu wa kusikiliza. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki shughuli ya kusikiliza kwa ufahamu ili kupata ujumbe. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza matini ya ufahamu. • Ubunifu: mwanafunzi anaposikiliza na kufasiri ujumbe ifaavyo. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofasiri ujumbe kutokana na ufahamu wa kusikiliza. • Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kusikiliza ufahamu na kujibu ipasavyo.
Maadili • Uadilifu: mwanafunzi anapowasikiliza wasemaji kwa makini. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo. • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kufasiri ujumbe katika kikundi.
Masuala Mtambuko Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anaposikiliza ufahamu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusikiliza kwa ufahamu. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza kwa kina maana ya ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza maana ya ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ufahamu wa kusikiliza.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ufahamu wa kusikiliza kwa kuelekezwa.
kuweza kujadili kanuni za ufahamu wa kusikiliza.	Anajadili kwa kina kanuni za ufahamu wa kusikiliza.	Anajadili kanuni za ufahamu wa kusikiliza.	Anajadili baadhi ya kanuni za ufahamu wa kusikiliza	Anajadili baadhi ya kanuni za ufahamu wa kusikiliza kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili vipengele vya ufahamu wa kusikiliza.	Anajadili kwa ufasaha vipengele vya ufahamu wa kusikiliza	Anajadili vipengele vya ufahamu wa kusikiliza.	Anajadili baadhi ya vipengele vya ufahamu wa kusikiliza.	Anajadili baadhi ya vipengele vya ufahamu wa kusikiliza kwa kuelekezwa.
Kuweza kushiriki katika ufahamu wa kusikiliza akizingatia vipengele vyake	Anashiriki katika ufahamu wa kusikiliza akizingatia vipengele vyake kwa urahisi.	Anashiriki katika ufahamu wa kusikiliza akizingatia vipengele vyake.	Anashiriki katika ufahamu wa kusikiliza akizingatia baadhi ya vipengele vyake.	Anashiriki katika ufahamu wa kusikiliza akizingatia baadhi ya vipengele vyake kwa kuelekezwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
5.2 Kusoma	**5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu b) kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi c) kueleza msamiati kulingana na kifungu cha ufahamu d) kuchangamkia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	Mwanafunzi aelekezwe: • kusoma kifungu cha ufahamu na kudondoa habari mahususi akiwa peke yake au wakiwa wawiliwawili • kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi akiwa peke yake au katika kikundi • kuchopoa msamiati wa suala lengwa kwenye kapu maneno, mti maneno, chati au kwenye vitabu akiwa peke yake au katika kikundi • kueleza maana za maneno kulingana na muktadha wa matumizi katika matini akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutumia maneno hayo kutunga sentensi sahihi kisha kumsomea mwenzake ili amtolee maoni.	1. Kwa nini tunasoma ufahamu? 2. Ni mambo gani tunazingatia tunaposoma ufahamu?
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kusoma ufahamu akiwa na wenzake. • Kujiamini: mwanafunzi anapotumia msamiati wa suala lengwa katika muktadha maalum.				

DRAFT

Maadili
• Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya jinsia: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia usomaji wa ufahamu. • Religious Studies na Social Studies: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya kijinsia.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa utendeti.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa sehemu ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anadondoa sehemu ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza kwa kina habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza sehemu ya habari za kifungu cha ufahamu kwa ufupi.	Anaeleza sehemu ya habari za kifungu cha ufahamu wa ufupi kwa kuelekezwa.

Kuweza kueleza msamiati kulingana na kifungu cha ufahamu.	Anaeleza msamiati kulingana na kifungu cha ufahamu kwa uketo.	Anaeleza msamiati kulingana na kifungu cha ufahamu.	Anaeleza baadhi ya msamiati kulingana na kifungu cha ufahamu.	Anaeleza baadhi ya msamiati kulingana na kifungu cha ufahamu kwa kuongozwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
5.3 Kuandika	**5.3.1 Insha za Kiuamilifu** Shajara (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya shajara b) kujadili umuhimu wa shajara c) kueleza aina za shajara d) kueleza vipengele vya shajara e) kuandika shajara akizingatia vipengele vyake f) kuonea fahari matumizi ya shajara katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya shajara akiwa na mwenzake • kujadili umuhimu wa shajara akiwa katika kikundi • kutafiti maktabani au kusakura mtandao salama na kusoma mifano ya shajara akiwa peke yake • kujadili na mwenzake shajara aliyoisoma mtandaoni • kueleza aina za shajara wakiwa wawiliwawili • kueleza vipengele vya shajara akiwa katika kikundi	Kwa nini watu hutumia shajara?

			• kuandika shajara akizingatia vipengele vyake kama vile mambo ya kuandika kwenye shajara, muundo na mtindo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili umuhimu wa shajara akiwa katika kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura na kusoma mtandaoni mifano ya shajara.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki kikamilifu katika mijadala kundini.

Maadili
- Uaminifu: mwanafunzi anapoandika matukio ya kweli katika shajara.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anaposhiriki kikamilifu na kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Heshima: mwanafunzi anapothamini na kuheshimu maoni ya wenzake kundini.

Masuala Mtambuko
Masuala mtambuko anuwai kutokana na masuala yatakayoshughulikiwa na mwanafunzi katika shajara yake.

Uhusiano na Masomo Mengine
English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya shajara.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya shajara.	Anaeleza kwa urahisi maana ya shajara.	Anaeleza maana ya shajara.	Anaeleza kwa kiasi maana ya shajara.	Anaeleza kwa kiasi maana ya shajara kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili umuhimu wa shajara	Anajadili umuhimu wa shajara kikamilifu.	Anajadili umuhimu wa shajara.	Anajadili baadhi ya umuhimu wa shajara.	Anajadili baadhi ya umuhimu wa shajara kwa kuongozwa.
Kuweza kueleza aina za shajara.	Anaeleza kwa kina aina za shajara.	Anaeleza aina za shajara.	Anaeleza kwa kiasi aina za shajara.	Anaeleza kwa kiasi aina za shajara kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza vipengele vya shajara.	Anaeleza kwa utendeti vipengele vya shajara.	Anaeleza vipengele vya shajara.	Anaeleza baadhi ya vipengele vya shajara.	Anaeleza baadhi ya vipengele vya shajara kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika shajara akizingatia vipengele vyake.	Anaandika shajara akizingatia vipengele vyake kwa urahisi.	Anaandika shajara akizingatia vipengele vyake.	Anaandika shajara akizingatia baadhi ya vipengele vyake.	Anaandika shajara akizingatia baadhi ya vipengele vyake kwa kuelekezwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
5.4 Sarufi	**5.4.1 Hali za Masharti** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya hali ya masharti b) kutambua matumizi ya hali ya masharti **-nge-** katika matini c) kutambua matumizi ya hali ya masharti **-ngali-** katika matini d) kutumia hali ya masharti **-nge-** ipasavyo katika matini e) kutumia hali ya masharti **-ngali-** ipasavyo katika matini f) kuchangamkia matumizi yafaayo ya hali ya masharti **-nge-** na **-ngali-** ili kukuza ufasaha wa lugha.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua matumizi sahihi ya hali ya **-nge-** katika sentensi au vifungu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua matumizi sahihi ya hali **-ngali-** katika matini akishirikiana na wenzake katika kikundi • kutunga sentensi kuonyesha matumizi ya hali ya **-nge-** wakiwa wawiliwawili au katika kikundi • kutunga sentensi kuonyesha matumizi ya hali **-ngali-** wakiwa katika kikundi • kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya hali ya **-nge-** kutokana na mchanganyiko wa sentensi kutoka katika vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari • kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya hali **-ngali-** kutokana na mchanganyiko wa sentensi kutoka	Je, unapotaka kuonyesha hali ya masharti unatumia viambishi gani?

			katika vitabu, tarakilishi, chati kwa kukoleza wino au kuzipigia mstari akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutafiti matumizi ya hali **-nge-** na **-ngali-** mtandaoni na kuwasilisha kwa wenzake ili waitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na Ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika shughuli za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua hali ya **–nge-** na **-ngali-**.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kwa kutumia hali ya **-nge-** na **-ngali-.**
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua hali ya **-nge-** na **-ngali-** na kuzitungia sentensi sahihi.

Maadili
- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapovitunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko
- Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine
- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia hali mbalimbali.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya kijinsia.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya hali ya masharti.	Anaeleza maana ya hali ya masharti kwa uketo.	Anaeleza maana ya hali ya masharti.	Anaeleza kwa kiasi maana ya hali ya masharti.	Anaeleza kwa kiasi maana ya hali ya masharti.
Kuweza kutambua matumizi ya hali ya masharti **-nge-** katika matini.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-nge-** katika matini kwa urahisi.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-nge-** katika matini.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-nge-** katika baadhi ya matini.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-nge-** katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua matumizi ya hali ya masharti **-ngali-** katika matini.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-ngali-** katika matini kwa wepesi.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-ngali-** katika matini.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-ngali-** katika baadhi ya matini.	Anatambua matumizi ya hali ya masharti **-ngali-** katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia hali ya masharti **-nge-** ipasavyo katika matini.	Anatumia hali ya masharti **-nge-** ipasavyo katika matini kwa urahisi.	Anatumia hali ya masharti **-nge-** ipasavyo katika matini.	Anatumia hali ya masharti **-nge-** ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia hali ya masharti **-nge-** ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia hali ya masharti **-ngali-** ipasavyo katika matini.	Anatumia kwa wepesi hali ya masharti **-ngali-** ipasavyo katika matini.	Anatumia hali ya masharti **-ngali-** ipasavyo katika matini.	Anatumia ipasavyo hali ya masharti **-ngali-** katika baadhi ya matini.	Anatumia hali ya masharti **-ngali-** ipasavyo katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.

DRAFT

6.0 USALAMA BARABARANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
6.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**6.1.1 Kusikiliza kwa Kufasiri** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kusikiliza kwa kufasiri ili kuibanisha b) kueleza msimamo na mielekeo kuhusu ujumbe wa matini ya kusikiliza c) kulinganisha misimamo na mielekeo ya ujumbe wa matini aliyosikiliza na ile ya jamii yake kuhusu suala husika d) kujenga mazoea ya kutambua msimamo na mielekeo katika matini mbalimbali ili kupata maana ya ujumbe.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutafiti mtandaoni au maktabani maana ya kusikiliza kwa kufasiri • kujadiliana na wenzake matokeo ya utafiti wake • kutambua misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe katika matini anayosikiliza kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia vipengele vinavyosaidia kusawiri misimamo na mielekeo hiyo akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kusikiliza habari kuhusu suala lengwa katika kifaa cha kidijitali na kuchambua misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe akiwa na wenzake katika kikundi • kushirikiana na wenzake katika kulinganisha misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe wa matini aliyosikiliza na misimamo na mielekeo ya jamii	Ni misimamo gani iliyopo katika matini ulizowahi kusikiliza?

			yake kuhusu suala lililozungumziwa katika matini hiyo • kutoa muhtasari wa habari aliyosikiliza kuhusu suala lengwa katika kikundi huku wakichanganua misimamo na mielekeo ya msimulizi /msemaji kuhusu masuala yanayozungumziwa • kuwaeleza wenzake misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe katika matini aliyosikiliza kwa maneno yake mwenyewe na kuwataka waangazie vipengele vilivyotumiwa kuonyesha misimamo na mielekeo hiyo • kujadili na mzazi au mlezi wake kuhusu misimamo na mielekeo ya jamii yake kuhusu suala lengwa.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili na wenzake katika kikundi misimamo na mielekeo katika matini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza habari.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochanganua misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe na kuihusisha na mielekeo ya jamii yake.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwaelezea wenzake misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe katika matini aliyosikiliza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojadili na mzazi au mlezi wake kuhusu misimamo na mielekeo ya jamii yake kuhusu ujumbe.

DRAFT

Maadili • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili kwa utulivu mielekeo na msimamo kuhusu suala linalozungumziwa.
Masuala Mtambuko • Suala la usalama: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kikundi katika kuchanganua habari kwenye matini aliyosikiliza.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusikiliza na kufasiri. • Physical Education na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya kusikiliza kwa kufasiri.	Anaeleza kwa kina maana ya kusikiliza kwa kufasiri.	Anaeleza maana ya kusikiliza kwa kufasiri.	Anaeleza kwa kiasi maana ya kusikiliza kwa kufasiri.	Anaeleza maana ya kusikiliza kwa kufasiri kwa kuongozwa.

DRAFT

Kuweza kueleza msimamo na mielekeo kuhusu ujumbe wa matini ya kusikiliza.	Anaeleza kwa utendeti misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe wa matini ya kusikiliza.	Anaeleza misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe wa matini ya kusikiliza.	Anaeleza misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe katika baadhi ya sehemu za matini ya kusikiliza.	Anaeleza misimamo na mielekeo kuhusu ujumbe katika baadhi ya sehemu za matini ya kusikiliza kwa kuelekezwa.
Kuweza kulinganisha misimamo na mielekeo ya ujumbe wa matini aliyosikiliza na ile ya jamii yake kuhusu suala husika.	Analinganisha kwa urahisi misimamo na mielekeo ya ujumbe wa matini aliyosikiliza na ile ya jamii yake kuhusu suala husika.	Analinganisha misimamo na mielekeo ya ujumbe wa matini aliyosikiliza na ile ya jamii yake kuhusu suala husika.	Analinganisha misimamo na mielekeo ya baadhi ya ujumbe wa matini aliyosikiliza na ile ya jamii yake kuhusu suala husika.	Analinganisha misimamo na mielekeo ya baadhi ya ujumbe wa matini aliyosikiliza na ile ya jamii yake kuhusu suala husika kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
6.2 Kusoma	**6.2.1 Kusoma kwa Kina** Ushairi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya maudhui na dhamira katika fasihi b) kujadili maudhui katika shairi	Mwanafunzi aelekezwe: • kutafiti maktabani au mtandaoni maana ya maudhui na dhamira • kujadiliana na wenzake matokeo ya utafiti wake • kujadili katika kikundi maudhui katika shairi alilosoma	1. Je, mashairi uliyowahi kuyasoma yalizungumzia nini? 2. Mashairi uliyowahi

DRAFT

		c) kujadili dhamira katika shairi d) kufafanua muundo wa shairi ili kuipambanua e) kuchambua shairi kwa kuzingatia maudhui, dhamira na muundo f) kuchangamkia usomaji wa kina wa mashairi ili kupata ujumbe wake.	• kufafanua dhamira ya shairi alilosoma • kuwaelezea wenzake dhamira ya shairi alilosoma • kufafanua muundo wa shairi akishirikiana na wenzake katika kikundi • kuchambua shairi kwa kuzingatia maudhui, dhamira na muundo • kutafiti mtandaoni, magazetini au vitabuni mashairi kuhusu suala lengwa na kuyachambua kwa kuzingatia dhamira, maudhui na muundo wa ushairi kisha awatumie wenzake wayatolee maoni.	kuyasoma yana mafunzo gani?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapochangia katika shughuli ya kikundi wanapojadili maudhui na dhamira ya ushairi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura kwenye mitandao salama ili kutafiti kuhusu maudhui na dhamira ya ushairi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojitolea kufanya utafiti maktabani na mtandaoni kuhusu maudhui na dhamira.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilishia wenzake katika kikundi maudhui na dhamira ya ushairi.Haiba yake inajengeka zaidi.

DRAFT

Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kikundi wanapojadili maudhui na dhamira ya ushairi. Pia anapowakosoa wenzake katika kikundi kwa upole na kudhamini hoja zao. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kutafiti kuhusu maudhui na dhamira ya ushairi maktabani na mtandaoni anawajibikia majukumu aliyopewa. • Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kwa heshima kuhusu uwasilishaji wa wenzake ili kuwakosoa au kuwatia motisha.
Masuala Mtambuko • Masuala ya usalama: mwanafunzi anaposoma shairi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina. • Physical Education na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya maudhui na dhamira katika fasihi.	Anaeleza kwa utendeti maana ya maudhui na dhamira katika fasihi.	Anaeleza maana ya maudhui na dhamira katika fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya maudhui na dhamira katika fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya maudhui na dhamira katika fasihi kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili maudhui katika shairi.	Anajadili maudhui katika shairi kwa utendeti.	Anajadili maudhui katika shairi.	Anajadili baadhi ya maudhui katika shairi.	Anajadili baadhi ya maudhui katika shairi kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kujadili dhamira katika shairi.	Anajadili kwa uketo dhamira katika shairi.	Anajadili dhamira katika shairi.	Anajadili kwa kiasi dhamira katika shairi.	Anajadili kwa kiasi dhamira katika shairi kwa kuelekezwa.
Kuweza kuchambua shairi kwa kuzingatia maudhui, dhamira na muundo.	Anachambua shairi kwa kuzingatia maudhui, dhamira na muundo kwa urahisi.	Anachambua shairi kwa kuzingatia maudhui,dhamira na muundo.	Anachambua shairi kwa kuzingatia baadhi ya maudhui,dhamira na muundo.	Anachambua shairi kwa kuzingatia baadhi ya maudhui,dhamira na muundo kwa kuongozwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
6.3 Kuandika	**6.3.1 Insha za Kubuni** Methali (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya insha za methali b) kuandaa vidokezo vya kuandikia insha ya methali c) kuandika insha ya methali kwa kuzingatia vipengele vya utunzi wa insha	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua maana ya insha za methali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kutambua vigezo vya kuzingatia katika uandishi wa insha za methali akiwa na wenzake katika kikundi • kuandaa vidokezo vya kuandika insha ya methali wakiwa wawiliwawili au katika kikundi	Unahitaji kufanya nini unapoandika insha ya methali?

<table>
<tr><td></td><td></td><td>d) kufurahia kufasiri methali na kuziandikia insha zinazoafiki ili kujenga ubunifu.</td><td>• kuandika insha ya methali kwa kuzingatia vigezo vya uandishi wa insha
• kuandika insha ya methali kwa kuzingatia vipengele vya utunzi wa insha
• kuwasambazia wenzake insha ya methali alizoandika kupitia kwa mtandao ili waitolee maoni.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadiliana kuhusu insha za methali.
• Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika insha hizo za methali na kukisambaza kwa mtandao.
• Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha ya methali.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili
• Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
• Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
• Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
• Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
Masuala ya usalama barabarani: mwanafunzi anapoandika insha ya methali kuhusu suala lengwa.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Uhusiano na Masomo Mengine
• English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha.
• Physical Education na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.</td></tr>
</table>

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya insha za methali.	Anaeleza kwa uketo maana ya insha za methali.	Anaeleza maana ya insha za methali.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha za methali.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha za methali kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandaa vidokezo vya kuandikia insha ya methali.	Anaandaa vidokezo vya kuandikia insha ya methali kwa urahisi.	Anaandaa vidokezo vya kuandikia insha ya methali.	Anaandaa kwa kiasi vidokezo vya kuandikia insha ya methali.	Anaandaa kwa kiasi vidokezo vya kuandikia insha ya methali kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika insha ya methali kwa kuzingatia vipengele vya utunzi wa insha.	Anaandika kwa wepesi insha ya methali kwa kuzingatia vipengele vya utunzi wa insha.	Anaandika insha ya methali kwa kuzingatia vipengele vya utunzi wa insha.	Anaandika insha ya methali kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya utunzi wa insha.	Anaandika insha ya methali kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya utunzi wa insha kwa kuelekezwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
6.4 Sarufi	**6.4.1 Vielezi vya Namna na vya Wakati** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vielezi vya namna katika matini b) kutambua vielezi vya wakati katika matini c) kutumia vielezi vya namna ipasavyo katika matini d) kutumia vielezi vya wakati ipasavyo katika matini e) kuchangamkia kutumia vielezi vya namna na vya wakati katika matini.	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa vielezi vya namna kutoka kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuchopoa vielezi vya wakati kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi • kuvipigia mstari vielezi vya namna katika sentensi na vifungu akiwa na wenzake katika kikundi • kuvipigia mstari vielezi vya wakati katika sentensi na vifungu akiwa na wenzake katika kikundi • kutenga vielezi vya namna na vya wakati katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuvikolezea wino wakiwa wawiliwawili au katika kikundi • kutunga sentensi au vifungu kwa kutumia vielezi vya namna na vya wakati akiwa peke yake, wawiliwawili au katika vikundi	1. Ni vielezi vipi unavyojua? 2. Vielezi hutumiwa vipi katika matumizi ya lugha?

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>kumsomea mzazi au mlezi wake sentensi alizounda akitumia vielezi vya namna na vya wakati.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi za kikundi.
Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vielezi.
Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia vielezi.
Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomsomea mzazi au mlezi wake sentensi alizotunga.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili
Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
Masuala ya usalama: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa akizingatia matumizi sahihi ya vielezi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Uhusiano na Masomo Mengine
English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vielezi.
Physical Education na Home Science: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya usalama.</td></tr>
</table>

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vielezi vya namna katika matini.	Anatambua vielezi vya namna katika matini kwa urahisi.	Anatambua vielezi vya namna katika matini.	Anatambua baadhi ya vielezi vya namna katika matini.	Anatambua baadhi ya vielezi vya namna katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua vielezi vya wakati katika matini.	Anatambua vielezi vya wakati katika matini.	Anatambua vielezi vya wakati katika matini.	Anatambua baadhi ya vielezi vya wakati katika matini.	Anatambua baadhi ya vielezi vya wakati katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia vielezi vya namna ipasavyo katika matini.	Anatumia vielezi vya namna ipasavyo katika matini kwa wepesi.	Anatumia vielezi vya namna ipasavyo katika matini.	Anatumia vielezi vya namna katika baadhi ya matini.	Anatumia vielezi vya namna katika baadhi ya matini kwa kuongozwa.
Kuweza kutumia vielezi vya wakati ipasavyo katika matini.	Anatumia vielezi vya wakati ipasavyo katika matini kwa urahisi.	Anatumia vielezi vya wakati ipasavyo katika matini.	Anatumia vielezi vya wakati katika baadhi ya matini.	Anatumia vielezi vya wakati katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

DRAFT

7.0 KUHUDUMIA TAASISI ZA KIJAMII

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**7.1.1 Kusikiliza kwa Kutathmini** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kusikiliza kwa kutathmini ili kuibainisha b) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini uzungumzaji c) kutathmini ujumbe wa mzungumzaji d) kutathmini mtazamo wa msemaji kuhusu anachokizungumzia e) kueleza maana za msamiati kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza f) kuchangamkia kushiriki katika kusikiliza kwa kuchanganua ili kuboresha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya kusikiliza kwa kuchanganua ili kuubainisha akiwa peke yake au katika kikundi • kujadili vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza kwa kuchanganua kutoka kwenye mazungumzo mafupi, akiwa na wenzake katika kikundi • kusikiliza mazungumzo kuhusu suala lengwa kutoka vifaa vya kidijitali huku akijadili vipengele vya kusikiliza kwa kuchanganua vilivyozingatiwa • kutoa maoni kuhusu suala linaloshughulikiwa katika kauli au kifungu alichosikiliza • kusikiliza matini kuhusu suala lengwa kutoka kwenye kinasa sauti au kwa mgeni mwalikwa na kueleza maana za msamiati wa	Unazingatia nini ili kutambua ikiwa mzungumzaji anasema ukweli?

			ambao umetumiwa katika matini hiyo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kujadili kuhusu vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza kwa kutathmini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia mazungumzo.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotoa mtazamo wake kuhusu suala alilosikiliza. Pia anapofasiri maana kutokana na viziada lugha kama vile ishara za uso.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika mazungumzo.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli ya ujifunzaji wa kusikiliza kwa uchanganuzi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya usikilizaji.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza kwa uketo maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza kwa kiasi maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza kwa kiasi maana ya kusikiliza kwa kutathmini kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini uzungumzaji.	Anajadili kwa uketo vipengele vya kuzingatia katika kutathmini uzungumzaji.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini uzungumzaji.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kutathmini uzungumzaji.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kutathmini uzungumzaji kwa kuelekezwa.
Kuweza kutathmini ujumbe wa mzungumzaji.	Anatathmini ujumbe wa mzungumzaji kwa urahisi.	Anatathmini ujumbe wa mzungumzaji.	Anatathmini kwa kiasi ujumbe wa mzungumzaji.	Anatathmini kwa kiasi ujumbe wa mzungumzaji kwa kusaidiwa.
Kuweza kutathmini mtazamo wa msemaji kuhusu anachokizungumzia.	Anatathmini mtazamo wa msemaji kuhusu anachokizungumzia kwa urahisi.	Anatathmini mtazamo wa msemaji kuhusu anachokizungumzia	Anatathmini baadhi ya mtazamo wa msemaji kuhusu anachokizungumzia.	Anatathmini baadhi ya mtazamo wa msemaji kuhusu anachokizungumzia kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kueleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.	Anaeleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.	Anaeleza maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katik a matini aliyosikiliza.	Anaeleza kwa kiasi maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza.	Anaeleza kwa kiasi maana za msamiati wa suala lengwa kama ulivyotumiwa katika matini aliyosikiliza kwa kuelekezwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
7.2 Kusoma	**7 .2.1 Ufupisho** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya ufupisho ili kuupambanua b) kujadili vipengele vya ufupisho wa kifungu c) kufupisha kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho d) kujenga mazoea ya kuwasiliana kwa maelezo mafupi.	Mwanafunzi aelekezwe: • kufafanua maana ya ufupisho na kuwaeleza wenzake katika kikundi • kujadili vipengele vya kuzingatia katika kufupisha habari ya kifungu akiwa na mwenzake • kusoma kifungu kuhusu suala lengwa katika matini andishi au ya kidijitali akiwa peke yake au wawiliwawili • kufupisha kifungu alichosoma kwa kuzingatia mpangilio ufaao wa habari sahihi kutokana na matini akishirikiana na wenzake katika kikundi	Je, unazingatia nini unapotaka kueleza jambo kwa ufupi?

DRAFT

			• kusakura vifungu mbalimbali mtandaoni, kuvifupisha kwa kuzingatia vipengele vya ufupisho • kumsomea mwenzake kifungu alichofupisha akizingatia vipengele vya ufupisho.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua na kujadili vipengele vya kuzingatia katika kufupisha kifungu.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura vifungu mbalimbali mtandaoni na kuvifupisha.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusakura vifungu mbalimbali na kuvifupisha.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofupisha kifungu na kuwasomea wenzake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapohusishwa katika shughuli za ujifunzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi kujadili vipengele vya kufupisha kifungu.

Masuala Mtambuko

Masuala ya shughuli za huduma kwa jamii: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya ufupisho.	Anaeleza maana ya ufupisho kwa kina.	Anaeleza maana ya ufupisho.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ufupisho.	Anaeleza kwa kiasi maana ya ufupisho kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili vipengele vya ufupisho wa kifungu.	Anajadili kwa kina vipengele vya ufupisho wa kifungu.	Anajadili vipengele vya ufupisho wa kifungu.	Anajadili baadhi ya vipengele vya ufupisho wa kifungu.	Anajadili baadhi ya vipengele vya ufupisho wa kifungu kwa kuelekezwa.
Kuweza kufupisha kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho.	Anafupisha kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho kwa urahisi.	Anafupisha kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho.	Anafupisha sehemu za kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho.	Anafupisha sehemu ya kifungu akizingatia vipengele vya ufupisho kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
7.3 Kuandika	**7.3.1 Insha za Kubuni** Maelezo	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua lugha inayoathiri hisi katika insha ya maelezo kutoka kwa vielelezo vya insha kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali	Je, ni nini kinafanya maelezo katika insha kudhihirika?

	(Vipindi 2)	b) kujadili umuhimu wa kutumia lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo c) kutumia ipasavyo lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika kuandika insha ya maelezo d) kufurahia kuandika insha yenye maelezo yanayojenga picha dhahiri.	• kutambua jinsi matumizi ya lugha katika insha ya maelezo yanavyoathiri hisia mbalimbali • kutumia kifaa cha kidijitali kupigia mstari lugha iliyotumiwa kuathiri hisi katika kielelezo cha insha ya maelezo katika kikundi • kutambua umuhimu wa lugha inayoathiri hisi katika kutekeleza majukumu ya kushawishi, kuburudisha, kupasha habari au kufunza kutokana na kifungu kwenye kitabu au kifaa cha kidijitali • kuandika insha ya maelezo kwa kuzingatia lugha inayoathiri hisi mbalimbali na kutekeleza majukumu ya kushawishi, kuburudisha, kupasha habari au kufunza. • kuwasomea wenzake insha ya maelezo aliyoandika ili waitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za ujifunzaji.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kupigia mstari lugha inayoonyesha hisi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha inayotumia lugha yenye kuathiri hisi za msomaji.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuwasomea wenzake insha aliyoandika.

DRAFT

Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Masuala ya shughuli za huduma kwa jamii: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo.	Anatambua lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo kwa wepesi.	Anatambua lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo.	Anatambua kwa kiasi lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo.	Anatambua kwa kiasi lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kujadili umuhimu wa kutumia lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo.	Anajadili kwa uketo umuhimu wa kutumia lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo.	Anajadili umuhimu wa kutumia lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo.	Anajadili kwa kiasi umuhimu wa kutumia lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo.	Anajadili kwa kiasi umuhimu wa kutumia lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika insha ya maelezo kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia ipasavyo lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika kuandika insha ya maelezo.	Anatumia ipasavyo lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika kuandika insha ya maelezo kwa urahisi.	Anatumia ipasavyo lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika kuandika insha ya maelezo kwa urahisi.	Anatumia ipasavyo baadhi ya lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika kuandika insha ya maelezo kwa urahisi.	Anatumia baadhi ya lugha inayoathiri hisia mbalimbali katika kuandika insha ya maelezo kwa urahisi.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
7.4 Sarufi	**7.4.1 Vielezi Vya Mahali na vya Idadi**	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vielezi vya mahali na vya idadi katika matini	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa vielezi vya mahali kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi • kuchopoa vielezi vya idadi kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi	1. Ni mahali gani panaweza kutajwa na vielezi vya mahali?

DRAFT

	(Vipindi 2)	b) kutumia vielezi vya mahali na vya idadi ipasavyo katika matini c) kuchangamkia kutumia vielezi vya mahali na vya idadi katika sentensi na vifungu.	akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuvipigia mstari vielezi vya mahali na vya idadi katika sentensi na vifungu akiwa na wenzake katika vikundi • kutenga vielezi vya mahali na vya idadi katika orodha ya maneno, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuvikolezea wino au kuvipigia mstari • kutunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vielezi vya mahali na vya idadi.	2. Ni idadi gani zinazoweza kutajwa na vielezi vya idadi?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vielezi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vielezi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vielezi na kuvitungia sentensi sahihi na vifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake vielezi vinavyohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.

DRAFT

• Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Masuala ya huduma kwa jamii: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia vielezi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vielezi. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kutambua vielezi vya mahali na vya idadi katika matini.	Anatambua vielezi vya mahali na vya idadi katika matini kwa wepesi.	Anatambua vielezi vya mahali na vya idadi katika matini.	Anatambua baadhi ya vielezi vya mahali na vya idadi katika matini.	Anatambua baadhi ya vielezi vya mahali na vya idadi katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo vielezi vya mahali na vya idadi katika matini.	Anatumia ipasavyo vielezi vya mahali na vya idadi katika matini kwa urahisi.	Anatumia ipasavyo vielezi vya mahali na vya idadi katika matini.	Anatumia ipasavyo vielezi vya mahali na vya idadi katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo vielezi vya mahali na vya idadi katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

8.0 MISUKOSUKO YA KIJAMII

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
8.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**8.1.1 Uzungumzaji wa Kushawishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya uzungumzaji wa kushawishi ili kuupambanua b) kubainisha miktadha ya uzungumzaji wa kushawishi c) kujadili vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa kushawishi d) kufanya mazungumzo ya kushawishi akizingatia vipengele vya uzungumzaji wa kushawishi e) kujenga mazoea ya kuwasilisha hoja kwa mazungumzo	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya uzungumzaji wa kushawishi akiwa peke yake au na mwenzake • kubainisha, miktadha katika jamii yake ambamo uzungumzaji wa kushawishi hutokea akiwa katika kikundi • kushirikiana na wenzake katika kikundi kujadili vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa kushawishi • kubuni mazungumzo mepesi kuhusu suala lengwa na kuwawasilishia wenzake katika kikundi wamtathmini iwapo ametumia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji wa uzungumzaji wa kushawishi • kusikiliza uzungumzaji wa kushawishi kuhusu suala lengwa	1. Ni lini tunatumia mazungumzo ya kushawishi? 2. Utafanya nini ili mazungumzo yako yawe na ushawishi kwa wengine?

DRAFT

		yanayoshawishi hadhira.	kutoka kwenye kifaa cha kidijitali au mgeni mwalikwa na kubainisha vipengele vya uzungumzaji wa kushawishi vilivyozingatiwa • kushirikiana na wenzake katika uzungumzaji wa kushawishi kuhusu suala lengwa huku akizingatia vipengele vya uwasilishaji wa uzungumzaji wa kushawishi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi aanapojieleza kuhusu suala lengwa kwa njia wazi na kwa lugha inayomwaminisha msikilizaji kwamba anasema ukweli.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni uzungumzaji wa kushawishi kuhusu suala lengwa na kuyawasilisha kwa mtindo ufaao.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kushawishi kuhusu suala lengwa.

Maadili

- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake fursa ya kujieleza katika kazi za vikundi bila kuwakatiza au kushughulikia mengine wanapozungumza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika kujifunza.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake na kutoa mchango katika shughuli za kikundi.
- Amani: mwanafunzi anaposhiriki na wengine katika mazungumzo ya kushawishi kuhusu suala lengwa kwa utulivu.

Masuala Mtambuko

Suala la misukosuko ya kijamii: mwanafunzi anaposhiriki uzungumzaji wa kushawishi kuhusu suala lengwa.

DRAFT

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia stadi ya kuzungumza.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya uzungumzaji wa kushawishi.	Anaeleza kwa utendeti maana ya uzungumzaji wa kushawishi.	Anaeleza maana ya uzungumzaji wa kushawishi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya uzungumzaji wa kushawishi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya uzungumzaji wa kushawishi kwa kusaidiwa.
Kuweza kubainisha miktadha ya uzungumzaji wa kushawishi.	Anabainisha miktadha ya uzungumzaji wa kushawishii kwa wepesi.	Anabainisha miktadha ya uzungumzaji wa kushawishi.	Anabainisha baadhi ya miktadha ya uzungumzaji wa kushawishi.	Anabainisha baadhi ya miktadha ya uzungumzaji wa kushawishi kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa kushawishi.	Anajadili kwa uketo vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa kushawishi.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa kushawishi.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa kushawishi.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika uzungumzaji wa kushawishi kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kufanya mazungumzo ya kushawishi akizingatia vipengele vya uzungumzaji wa kushawishi.	Anafanya mazungumzo ya kushawishi akizingatia vipengele vya uzungumzaji wa kushawishi kwa urahisi.	Anafanya mazungumzo ya kushawishi akizingatia vipengele vya uzungumzaji wa kushawishi.	Anafanya mazungumzo ya kushawishi akizingatia baadhi ya vipengele vya uzungumzaji wa kushawishi.	Anafanya mazungumzo ya kushawishi akizingatia baadhi ya vipengele vya uzungumzaji wa kushawishi kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
8.2 Kusoma	**8.2.1 Kusoma kwa Kina** Ushairi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya mandhari katika fasihi b) kutambua mandhari mbalimbali katika shairi c) kueleza umuhimu wa mandhari katika shairi d) kutambua vipengele vya muundo katika shairi	Mwanafunzi aelekezwe: • kutafiti mtandaoni au maktabani maana ya mandhari katika fasihi • kujadiliana na wenzake matokeo ya utafiti wake • kusoma mashairi mbalimbali kuhusu suala lengwa ili kutambua mandhari mbalimbali katika shairi • kueleza umuhimu wa mandhari katika shairi akiwa katika kikundi • kutambua vipengele vya muundo katika shairi	1. Je, mashairi uliyosoma yana mandhari aina gani? 2. Vipengele vya muundo vinahusu nini?

		e) kuchambua shairi kwa kuzingatia mandhari na muundo ufaao f) kuchangamkia nafasi ya mandhari na muundo katika shairi.	• kughani shairi kuhusu suala lengwa akiwa kwenye kikundi ili kutambua vipengele vya muundo katika shairi • kuchambua shairi alilosoma na kubainisha mandhari na muundo.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotambua na kujadili mandhari na muundo kwenye shairi akiwa na wenzake katika kikundi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapolinganisha ujumbe katika shairi na matukio ya kila siku.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafiti maktabani na mtandaoni kuhusu muundo na mandhari katika shairi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi wanapojadili kuhusu mandhari na muundo katika shairi.
- Upendo: mwanafunzi anapotoa maoni kuhusu uwasilishaji wa wenzake ili kuwarekebisha au kuwahimiza.
- Uwajibikaji: mwanafunzia anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi kukariri shairi kuhusu suala lengwa.

Masuala Mtambuko

Suala la misukosuko ya kijamii: mwanafunzi anaposoma shairi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya mandhari katika fasihi.	Anaeleza maana ya mandhari katika fasihi kwa uketo.	Anaeleza maana mandhari katika fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya mandhari na ploti katika fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya mandhari na ploti katika fasihi kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua mandhari mbalimbali katika shairi.	Anatambua mandhari mbalimbali katika shairi kwa urahisi.	Anatambua mandhari mbalimbali katika shairi.	Anatambua baadhi ya mandhari mbalimbali katika shairi.	Anatambua baadhi ya mandhari mbalimbali katika shairi kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua vipengele vya muundo katika shairi.	Anatambua vipengele vya muundo katika shairi kwa wepesi.	Anatambua vipengele vya muundo katika shairi.	Anatambua baadhi ya vipengele vya muundo katika shairi.	Anatambua baadhi ya vipengele vya muundo katika shairi kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza umuhimu wa mandhari katika shairi.	Anaeleza umuhimu wa mandhari katika shairi kwa uketo.	Anaeleza umuhimu wa mandhari katika shairi.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa mandhari katika shairi.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa mandhari katika shairi kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza umuhimu wa muundo katika shairi.	Anaeleza umuhimu wa muundo katika shairi kwa kina.	Anaeleza umuhimu wa muundo katika shairi.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa muundo katika shairi.	Anaeleza baadhi ya umuhimu wa muundo katika shairi kwa kusaidiwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
8.3 Kuandika	**8.3.1 Viakifishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matumizi ya mabano katika matini b) kutambua matumizi ya kistari kifupi katika matini c) kutumia mabano ipasavyo katika matini d) kutumia kistari kifupi ipasavyo katika matini e) kujenga mazoea ya kutumia ipasavyo mabano na kistari kifupi katika matini ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua matumizi ya mabano katika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kwenye matini andishi na za kidijitali • kutambua matumizi ya kistari kifupi katika maneno sentensi au vifungu vya maneno kwenye matini andishi na za kidijitali • kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kuhusu suala lengwa akitumia mabano ipasavyo • kuandika maneno, sentensi au vifungu vya maneno kuhusu suala lengwa akitumia kistari kifupi ipasavyo • kuandika kwenye kifaa cha kidijitali kifungu kifupi kwa kutumia mabano na kistari kifupi ipasavyo na kuwasambazia wenzake kwenye mtandao ili wakitolee maoni • kushirikiana na wenzake kusahihisha kifungu kuhusu suala	1. Je, mabano hutumiwa vipi katika matini? 2. Je, kistari kifupi hutumiwa vipi katika matini?

DRAFT

			lengwa ambacho hakijatumia mabano na kistari kifupi ipasavyo ● kuwasomea wenzake kifungu alichoandika na kuwataka waandike maneno, sentensi au vifungu vinavyostahili kuwa na mabano na kistari kifupi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili matumizi ya mabano na kistari kifupi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika kifungu na kukisambaza mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika vifungu vyenye matumizi yafaayo ya mabano na kistari kifupi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

Suala la misukosuko ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi au vifungu kuhusu suala lengwa akitumia mabano na kistari kifupi.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uakifishaji.
- Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua matumizi ya mabano katika matini.	Anatambua matumizi ya mabano katika matini kwa wepesi.	Anatambua matumizi ya mabano katika matini.	Anatambua baadhi ya matumizi ya mabano katika matini.	Anatambua baadhi ya matumizi ya mabano katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua matumizi ya kistari kifupi katika matini.	Anatambua matumizi ya kistari kifupi katika matini kwa urahisi.	Anatambua matumizi ya kistari kifupi katika matini.	Anatambua baadhi ya matumizi ya kistari kifupi katika matini.	Anatambua baadhi ya matumizi ya kistari kifupi katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo mabano katika matini.	Anatumia ipasavyo mabano katika matini kwa wepesi.	Anatumia ipasavyo mabano katika matini.	Anatumia ipasavyo mabano katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo mabano katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia ipasavyo kistari kifupi katika matini.	Anatumia ipasavyo kistari kifupi katika matini kwa urahisi.	Anatumia ipasavyo kistari kifupi katika matini.	Anatumia ipasavyo kistari kifupi katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo kistari kifupi katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
8.4 Sarufi	**8.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi** **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za ngeli ya U-ZI na YA-YA katika matini b) kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini c) kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini d) kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini e) kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini f) kuchangamkia upatanisho ufaao wa ngeli ya U-ZI na YA-	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa nomino za ngeli ya U-ZI kwenye chati, kadi za maneno, kapu maneno au tarakilishi • kuchopoa nonino za ngeli ya YA-YA kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya U-ZI akiwa peke yake au wawiliwawili katika sentensi na mafungu ya maneno • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi katika ngeli yaYA-YA katika sentensi na mafungu ya maneno akiwa peke yake, wawiwawili au katika kikundi • kuunda sentensi akitumia majina katika ngeli ya U-ZI na ngeli yaYA-YA ili kubainisha upatanisho wa kisarufi • kuorodhesha majina katika mazingira ya shuleni yaliyo katika ngeli ya U-	1. Ni vitu gani katika mazingira yako vyenye majina yaliyo katika ngeli ya U-ZI na YA-YA? 2. Ni vitu uvijuavyo vyenye majina yaliyo katika ngeli ya U-ZI na YA -YA?

		YA ili kujenga ufasaha wa lugha.	ZI na YA-YA akiwa na wenzake katika kikundi • kutenga nomino za ngeli ya U-ZI na YA-YA katika orodha ya nomino, sentensi au vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari • kumtajia mzazi au mlezi wake majina ya vifaa vilivyo katika ngeli ya U-ZI na YA-YA katika, mazingira ya nyumbani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango wake katika kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua nomino za ngeli ya U-ZI na YA-YA.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za ngeli ya U-ZI na YA-YA.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya U-ZI na YA-YA na kuzitungia sentensi sahihi na vifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino za ngeli ya U-ZI na YA-YA katika mazingira ya nyumbani.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

DRAFT

Masuala Mtambuko
Suala la misukosuko ya kijamii: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya U-ZI na YA-YA.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia upatanisho wa kisarufi. • Social Studies: somo hili linashughulikia masuala ya kijamii.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kutambua nomino katika ngeli ya U-ZI na YA-YA katika matini.	Anatambua kwa wepesi nomino katika ngeli ya U-ZI na YA-YA katika matini.	Anatambua nomino katika ngeli ya U-ZI na YA-YA katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino katika ngeli ya U-ZI na YA-YA katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino katika ngeli ya U-ZI na YA-YA katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini.	Anatambua kwa wepesi upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini.	Anatambua kwa upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini.	Anatambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika baadhi ya matini.	Anatambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini.	Anatambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini kwa urahisi.	Anatambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini.	Anatambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika baadhi ya matini.	Anatambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini kwa wepesi.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-ZI katika baadhi ya matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini kwa urahisi.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika baadhi ya matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya YA-YA katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

DRAFT

9.0 MATUMIZI YA VIFAA VYA KIDIJITALI KATIKA BIASHARA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**9.1.1 Kusikiliza kwa Kina** **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua sauti **/j/** na **/nj/** katika maneno b) kutamka maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** ipasavyo c) kubuni vitanzandimi vinavyohusisha sauti /**j** /na /**nj/** d) kuchangamkia matamshi bora ya sauti **/j/** na **/nj/** ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua sauti **/j/** na **/nj/** katika maneno • kushirikiana na wenzake kutamka vitanzandimi vyepesi vinavyohusisha matamshi ya sauti/ **j/** na /**nj/** • kuashirikiana na wenzake kusikiliza vitanzandimi katika kifaa cha kidijitali kutambua maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** katika matini andishi na za kidijitali na kuyatamka ipasavyo akiwa na wenzake • kubuni vitanzandimi vinavyohusisha sauti **/j/** na **/nj/** na kuvikariri kwa wenzao katika vikundi • kushiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti /**j/** na /**nj/.**	Ni maneno yapi unayoyajua yaliyo na sauti /**j/** na /**nj/**?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua sauti **/j/** na **/nj/** katika maneno.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusikiliza vitanzandimi vyenye sauti **/j/** na **/nj/.**
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni vitanzandimi vyepesi akitumia maneno yenye sauti **/j** /na **/nj/.**

DRAFT

• Kujiamini: mwanafunzi anapotamka ipasavyo sauti lengwa na anapochangia katika kazi ya kikundi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi/mlezi kwa kuhusisha matamshi bora ya sauti /**j** /na /**nj/.**
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi za kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza kifaa cha kidijitali anachotumia. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Elimu ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anapotamka na kutofautisha sauti lengwa katika maneno yanayohusiana na biashara.
Uhusiano na Masomo Mengine • English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kutofautisha na kutamka sauti. • Computer Science: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa kidijitali. • Business Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / **Vigezo**	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kutambua sauti **/j/** na **/nj/** katika maneno.	Anatambua kwa wepesi sauti **/j/** na **/nj/** katika maneno.	Anatambua sauti /**j**/ na /**nj**/ katika maneno.	Anatambua sauti /**j**/ na /**nj**/ katika baadhi ya maneno.	Anatambua sauti **/j/** na **/nj/** katika baadhi ya maneno kwa kuelekezwa.
Kuweza kutamka maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** ipasavyo na kuzitofautisha sauti kimatamshi.	Anatamka maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** ipasavyo na kuzitofautisha sauti kimatamshi kwa ufasaha.	Anatamka maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** ipasavyo na kuzitofautisha sauti kimatamshi.	Anatamka baadhi ya maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** ipasavyo na kuzitofautisha sauti kimatamshi.	Anatamka baadhi ya maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** ipasavyo na kuzitofautisha sauti kimatamshi kwa kusaidiwa.
Kuweza kubuni vitanzandimi kwa kutumia maneno yenye sauti **j** na **nj.**	Anabuni vitanzandimi akitumia maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** kwa wepesi.	Anabuni vitanzandimi akitumia maneno yenye sauti /**j** /na /**nj/.**	Anabuni vitanzandimi akitumia baadhi ya maneno yenye sauti /**j/** na /**nj/.**	Anabuni vitanzandimi akitumia baadhi ya maneno yenye sauti **/j/** na **/nj/** kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.2 Kusoma	**9.2.1 Ufahamu wa Kifungu cha Kushawishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha kushawishi b) kujadili masuala ya ushawishi katika kifungu c) kueleza maana za maneno kama yalivyotumiwa katika kifungu shawishi d) kutabiri na kufasiri habari kutokana na kifungu shawishi e) kuchangamkia usomaji wa ufahamu shawishi ili kukuza hamu ya uzifunzaji.	Mwanafunzia aelekezwe: • kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu cha kushawishi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujadili masuala ya ushawishi katika kifungu akiwa na wenzake katika kikundi • kutungia mwenzake sentensi akitumia msamiati katika matini ya kidijitali aliyoisoma ili kubainisha matumizi ya lugha shawishi • kueleza maana ya maneno kama alivyotumika katika kifungu shawishi ili kubainisha matumizi ya lugha shawishi • kutabiri na kufasiri habari kutokana na kifungu cha ufahamu akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujibu maswali ya kifungu cha kidijitali ipasavyo na kumtumia mwalimu wake • kutoa muhtasari wa kifungu shawishi alichosoma kutoka kwa kifaa cha	Ni mambo gani unazingatia unaposoma kifungu cha kushawishi?

DRAFT

			kidijitali na kuwasambazia wenzake mtandaoni ili watoe maoni • kutafiti mtandaoni kuhusu matini zinazoshughulikia suala lengwa.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapohakiki sentensi zilizotungwa na wenzake kwa kutumia msamiati wa suala lengwa na kutoa maoni.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapoweza kusakura tovuti ili kutafuta matini lengwa na kuisoma kwa kuzingatia maadili. Vilevile, anapoandika muhtasari kwa kutumia kifaa cha kidijitali na kuwatumia wenzake.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposakura mtandaoni ili kupata matini mbalimbali na kuzisoma akizingatia maadili katika usomaji wa kidijitali.
- Kujiamini: mwanafunzi anapohakiki sentensi zilizotungwa na wenzake kwa kutumia msamiati wa suala lengwa na kutoa maoni yake.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapotathini maoni ya wenzake katika kikundi wanapojadili sifa zinazozingatiwa kuteua matini za kidijitali zinazofaa kusomwa. Pia anapowakosoa wenzake kwa kwa upole.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kwa kuvitunza ipasavyoi na kuzingatia maadili.
- Umoja: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili sifa zinazozingatiwa kuteua matini za kidijitali zinazofaa kusomwa.
- Uadilifu: mwanafunzi anapochagua matini faafu mtandaoni kwa mujibu wa sifa zinazofaa kuzingatiwa katika uteuzi wa matini husika.

Masuala Mtambuko

Elimu ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anapopata maarifa mtandaoni kuhusu matumizi ya vifaa vya kidijitali katika biashara.

DRAFT

Uhusiano na Masomo Mengine

- English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kidijitali.
- Computer Science: somo hili pia, linashughulikia ujuzi wa kidijitali.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anaweza kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa utendeti.	Anaweza kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anaweza kuweza kudondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha ufahamu.	Anaweza kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha ufahamu kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili masuala ya ushawishi katika kifungu.	Anaweza kujadili masuala ya ushawishi katika kifungu kwa utendeti.	Anaweza kujadili masuala ya ushawishi katika kifungu.	Anaweza kujadili baadhi ya masuala ya ushawishi katika kifungu.	Anaweza kujadili masuala ya ushawishi katika kifungu kwa kuelekezwa.
Kuweza kueleza maana za maneno kama yalivyotumiwa katika kifungu.	Anaweza kueleza maana za maneno kama yalivyotumiwa katika kifungu kwa uketo.	Anaweza kueleza maana za maneno kama yalivyotumiwa katika kifungu.	Anaweza kueleza baadhi ya maana za maneno kama yalivyotumiwa katika kifungu.	Anaweza kueleza maana za maneno kama yalivyotumiwa katika kifungu kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kutabiri na kufasiri habari kutokana na kifungu shawishi.	Anaweza kutabiri na kufasiri habari kutokana na kifungu shawishi kwa wepesi	Anaweza kutabiri na kufasiri habari kutokana na kifungu shawishi.	Anaweza kutabiri na kufasiri sehemu ya habari kutokana na kifungu shawishi.	Anaweza kutabiri na kufasiri sehemu ya habari kutokana na kifungu shawishi kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.3 Kuandika	**9.3.1 Insha za Kubuni** Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi b) kueleza ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi c) kuandika insha ya masimulizi inayozingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya d) kufurahia kuandika insha za masimulizi	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi kwenye matini za kimaandishi au za kidijitali akiwa peke yake au na mwezake • kushirikiana na wenzake kueleza jinsi wazo lilivyokuzwa baina ya aya za insha ya masimulizi kuandika vidokezo vya insha vinavyozingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya akishirikiana na wenzake • kuandika insha ya masimulizi akizingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya na kusaidiana na wenzake kuisahihisha	Je, unawezaje kulikuza wazo baina ya aya za insha ya masimulizi?

DRAFT

		zinazozingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya ili kufanikisha mawasiliano.	• kuwasomea wenzake katika kikundi insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni • kushirikiana na wenzake kusahihisha insha ya maelezo aliyoandika kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya • kumsomea mzazi, mlezi wake au mwenzake aya aliyoandika ili kutoa maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kusahihisha insha.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia insha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapolikuza wazo baina ya aya za insha katika utungo wake kwa ufasaha.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapowasomea wenzake insha aliyoandika ili waikosoe pamoja.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika na kuwasomea wenzake insha.

Maadili
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za vikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi.

Masuala Mtambuko
Elimu ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anapoandika insha inayohusisha maudhui ya biashara.

DRAFT

Uhusiano na Masomo Mengine

- English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia, yanashughulikia uandishi wa insha.
- Computer Science: somo hili pia, linashughulikia ujuzi wa kidijitali.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi	Anatambua ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi kwa urahisi.	Anatambua ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anatambua kiasi ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anatambua ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anaeleza kwa utendeti jinsi wazo lilivyokuzwa baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anaeleza jinsi wazo lilivyokuzwa baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anaeleza kiasi jinsi wazo lilivyokuzwa baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anaeleza jinsi wazo lilivyokuzwa baina ya aya za insha ya masimulizi kwa kusaidiwa.
Kuweza kuandika insha ya masimulizi inayozingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya.	Anaandika insha inayozingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi kwa wepesi.	Anaandika insha inayozingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anaandika insha inayozingatia kiasi ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi.	Anaandika insha inayozingatia ukuzaji wa wazo baina ya aya za insha ya masimulizi kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
9.4 Sarufi	**9.4.1 Ngeli na Upatanisho wa Kisarufi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua nomino za ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini b) kutambua upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini c) kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini d) kuchangamkia matumizi yafaayo ya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya PA-KU-MU katika mawasiliano ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kuchopoa nomino za ngeli ya LI, KU PA-KU-MU kwenye chati, kadi za maneno, kapu la maneno au tarakilishi • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi vya ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika sentensi au vifungu akiwa na mwenzake • kutunga sentensi au vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino za ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU akiwa peke yake, wawiliwawili au katika vikundi • kusoma matini au asakure kwenye mtandao na kutafuta maneno yenye majina yaliyo katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU wakiwa wawiliwawili • kumweleza mzazi, mlezi au mwenzake sentensi alizotunga akitumia majina katika ngeli za LI, KU na PA-KU-MU ili kutoa maoni.	Ni vitu gani katika mazingira yako vyenye majina yaliyo katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU? .

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kazi za vikundi.

- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kiteknolojia katika kutambua nomino katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino za ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino za ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU na kuzitungia sentensi na vifungu vyenye upatanisho ufaao wa kisarufi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma matini au kusakura kwenye mtandao kutafuta maneno yenye viambishi vya ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za vikundi, pia anapojitolea kufanya kazimradi.
- Umoja na upendo: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi.

Masuala Mtambuko

Elimu ya matumizi ya fedha: mwanafunzi anapoandika kifungu kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia upatanisho wa kisarufi.
- Computer Science: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa kidijitali.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya biashara.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua nomino katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua kwa wepesi na ukakamavu nomino katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua kwa wepesi nomino katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua nomino katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua baadhi ya nomino katika ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.
Kuweza kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua kwa wepesi na ukakamavu viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, PA-KU-MU katika baadhi ya matini.
Kuweza kutumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatumia ipasavyo na kwa urahisi upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatumia ipasavyo upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatumia baadhi ya vipashio vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini.	Anatumia baadhi ya vipashio vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI, KU na PA-KU-MU katika matini kwa kusaidiwa.

DRAFT

10.0 KUKABILIANA NA MSONGO WA MAWAZO

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
10 .1 Kusikiliza na Kuzungumza	**10.1.1 Mazungumzo** Mawaidha na Malumbano ya Utani **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya mawaidha na malumbano ya utani kama vipera vya mazungumzo b) kujadili ujumbe wa mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani c) kutambua vipengele vya uwasilishaji wa mawaidha na malumbano ya utani d) kuwasilisha mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa kuzingatia	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua maana ya mawaidha na malumbano ya utani ili kutofautisha tungo hizi akiwa na mwenzake • kutambua vipengele vya kimsingi vya uwasilishaji katika mawaidha na malumbano ya utani akiwa katika kikundi • kuwasilisha mawaidha na malumbano ya utani kwa kuzingatia vipengele vya kimsingi katika uwasilishaji wa tungo hizi wakiwa wawiliwawili • kusikiliza mawaidha na malumbano ya utani katika vifaa vya kidijitali au kutoka kwa mgeni mwalikwa au mwalimu na kutambua vipengele vya kimsingi katika uwasilishaji wakiwa katika kikundi	1. Je, mawaidha yanahusu nini? 2. Malumbano ya utani huzungumzia nini?

DRAFT

		vipengele vifaavyo vya uwasilishaji e) kuchangamkia uwasilishaji wa mawaidha na malumbano ya utani kwa kuzingatia vipengele vya kimsingi katika uwasilishaji.	• kuwaeleza wenzake namna ya kuwasilisha mawaidha na malumbano ya utani kwa kuzingatia vipengele vya kimsingi katika uwasilishaji • kushirikiana na mzazi au mlezi kujadili jinsi ya kuwasilisha mawaidha na malumbano ya utani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasilisha mazungumzo kwa kuzingatia vipengele vya kimsingi vya mazungumzo. • Kujiamini: mwanafunzi anapowaeleza wenzake namna ya kuwasilisha mazungumzo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikiliza mawaidha na malumbano ya utani. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotambua vipengele vya kimsingi vya mazungumzo aliyosikiliza. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojadiliana na mzazi/mlezi jinsi ya kuwasilisha mawaidha na malumbano ya utani.				
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi na kutunza vifaa vya kidijitali anavyotumia. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.				

DRAFT

Masuala Mtambuko Masuala ya afya: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kikundi kuwasilisha mawaidha na malumbano ya utani kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia, yanashughulikia tungo za fasihi simulizi. • Health Education na Life Skills: masomo haya yanashughulikia masuala ya msongo wa mawazo

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya mawaidha na malumbano ya utani kama vipera vya fasihi simulizi.	Anaeleza kwa uketo maana ya mawaidha na malumbano ya utani kama vipera vya fasihi simulizi.	Anaeleza maana ya mawaidha na malumbano ya utani kama vipera vya fasihi simulizi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya mawaidha na malumbano ya utani kama vipera vya fasihi simulizi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya mawaidha na malumbano ya utani kama vipera vya fasihi simulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili ujumbe wa mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani.	Anajadili ujumbe wa mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa utendeti.	Anajadili ujumbe wa mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani.	Anajadili baadhi ya ujumbe wa mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani.	Anajadili baadhi ya ujumbe wa mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kutambua vipengele vya uwasilishaji wa mawaidha na malumbano ya utani.	Anatambua vipengele vya uwasilishaji wa mawaidha na malumbano ya utani kwa urahisi.	Anatambua vipengele vya uwasilishaji wa mawaidha na malumbano ya utani.	Anatambua baadhi ya vipengele vya uwasilishaji wa mawaidha na malumbano ya utani.	Anatambua baadhi ya vipengele vya uwasilishaji wa mawaidha na malumbano ya utani kwa kuelekezwa.
Kuweza kuwasilisha mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji.	Anawasilisha kwa ufasaha mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji.	Anawasilisha mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uwasilishaji.	Anawasilisha mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uwasilishaji.	Anawasilisha mawaidha ya kifasihi na malumbano ya utani kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uwasilishaji kwa kuongozwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.2 Kusoma	**10.2.1 Kusoma kwa Kina** Ushairi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya wahusika katika fasihi b) kutambua wahusika katika ushairi c) kujadili sifa za wahusika katika ushairi d) kujenga mazoea ya kuchambua wahusika katika mashairi ili kuimarisha uwazaji wa kina.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua wahusika (k.v. nafsineni) katika shairi akiwa peke yake au katika kikundi • kuchambua wahusika katika ushairi akiwa na wenzake • kujadili sifa za wahusika katika shairi akiwa peke yake au na wenzake • kuchambua shairi akiwa peke yake na kutaja sifa za ndani za wahusika kutokana na sura au umbo kuigiza wahusika katika mashairi akiwa na wenzake kwenye kikundi ili kukuza uelewa wa sifa zao • kujadili na wenzake tabia za wahusika katika shairi kutoka katika matini ya kidijitali aliyowahi kusoma kuhusu suala lengwa • kumsomea mzazi au mlezi wake shairi na kujadiliana naye kuhusu wahusika.	Ni wahusika aina gani waliopo katika mashairi uliyowahi kusoma?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kusoma mashairi akiwa na wenzake.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kusoma mashairi kwa mahadhi yafaayo katika kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika usomaji wa shairi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoigiza wahusika katika mashairi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochambua wahusika katika mashairi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomsomea mzazi au mlezi mashairi na kujadiliana naye kuhusu wahusika.

Masuala Mtambuko

Masuala ya afya: kutokana na ujumbe wa shairi kuhusu suala lengwa.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika majadiliano ya uchambuzi wa mashairi katika kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- Health Education na Life Skills: masomo haya yanashughulikia masuala ya msongo wa mawazo.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya wahusika katika fasihi.	Anaeleza maana ya wahusika katika fasihi kwa uketo.	Anaeleza maana ya wahusika katika fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya wahusika katika fasihi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya wahusika katika fasihi kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua wahusika katika ushairi.	Anatambua wahusika katika ushairi kwa urahisi.	Anatambua wahusika katika ushairi.	Anatambua baadhi ya wahusika katika ushairi.	Anatambua baadhi ya wahusika katika ushairi kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili sifa za wahusika katika ushairi.	Anajadili sifa za wahusika katika ushairi kwa kina.	Anajadili sifa za wahusika katika ushairi.	Anajadili baadhi ya sifa za wahusika katika ushairi.	Anajadili baadhi ya sifa za wahusika katika ushairi kwa kusaidiwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
10.3 Kuandika	**10.3.1 Barua ya Kuomba Kazi**	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya barua rasmi ya kuomba kazi	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya barua rasmi ya kuomba kazi akiwa peke yake au na wenzake • kutambua vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi akiwa na wenzake	Je, unazingatia nini unapoandika barua rasmi ya kuomba kazi?

	(Vipindi 2)	b) kutambua vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi c) kuandika barua rasmi ya kuomba kazi akizingatia vipengele vyake d) kujenga mazoea ya kuandika ya barua rasmi ya kuomba kazi ipasavyo.	• kutambua ujumbe unaoafiki barua rasmi ya kuomba kazi kwa kujadiliana na mwenzake • kutambua vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi akiwa na wenzake katika kikundi • kutambua na kutumia lugha inayofaa kwa uandishi wa barua rasmi ya kuomba kazi kwa kujadili katika vikundi • kujadili katika kikundi kwa madhumuni ya kufahamu muundo wa barua rasmi ya kuomba kazi • kuandika barua rasmi ya kuomba kazi kwenye tarakilishi na kuwasambazia wenzake kupitia mtandao ili waitolee maoni • kumweleza mzazi, mlezi au mwenzake namna ya kuandika barua rasmi ya kuomba kazi.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili ujumbe, lugha na muundo wa barua rasmi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika barua na kuisambaza kwa mtandao.
- Ubunifu: mwanafunzi anapofaulu kuandika barua rasmi ya kuomba kazi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomwelezea mzazi au mlezi wake namna ya kuandika barua rasmi ya kuomba kazi.

DRAFT

Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya afya: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika vikundi kujadili ujumbe, lugha na muundo wa barua rasmi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia barua rasmi. • Religious Studies:masomo haya pia yanashughulikia masuala ya msongo wa mawazo.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya barua rasmi ya kuomba kazi	Anaeleza kwa kina maana ya barua rasmi ya kuomba kazi.	Anaeleza maana ya barua rasmi ya kuomba kazi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya barua rasmi ya kuomba kazi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya barua rasmi ya kuomba kazi kwa kusaidiwa.

Kuweza kutambua vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi.	Anatambua vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi kwa wepesi.	Anatambua vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi.	Anatambua baadhi ya vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi	Anatambua baadhi ya vipengele vya barua rasmi ya kuomba kazi kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika barua rasmi ya kuomba kazi akizingatia vipengele vyake.	Anaandika barua rasmi ya kuomba kazi akizingatia vipengele vyake kwa wepesi.	Anaandika barua rasmi ya kuomba kazi akizingatia vipengele vyake.	Anaandika barua rasmi ya kuomba kazi akizingatia baadhi ya vipengele vyake.	Anaandika barua rasmi ya kuomba kazi akizingatia baadhi ya vipengele vyake kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
10.4 Sarufi	**10.4.1 Vinyume vya Vihusishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya vinyume vya vihusishi b) kutambua vinyume vya vihusishi katika matini c) kutumia vinyume vya vihusishi	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya vinyume vya vihusishi akiwa katika kikundi • kutambua matumizi sahihi ya vinyume vya vihusishi kutoka katika vitabu, tarakilishi au chati akiwa na wenzake au katika kikundi • kutunga sentensi kuonyesha matumizi ya vinyume vya vihusishi wakiwa wawili wawili au katika kikundi	1. Ni vihusishi gani unavyovijua? 2. Ni mambo gani yanayoonyeshwa na vinyume vya vihusishi?

DRAFT

		ipasavyo katika matini d) kujenga mazoea ya kutumia ipasavyo vinyume vya vihusishi.	• kuchagua sentensi zinazoashiria matumizi ya vinyume vya vihusishi kutokana na mchanganyiko wa sentensi kutoka katika vitabu, tarakilishi, chati kwa kuzikolezea wino au kuzipigia mstari wakiwa wawiliwawili • kumsomea mzazi, mlezi au mwenzake sentensi zenye vihusishi na vinyume vyake vinavyotokea katika mazingira ya nyumbani.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotoa mchango katika shughuli za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vinyume vya vihusishi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha vinyume vya vihusishi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vinyume vya vihusishi na kuvitungia sentensi sahihi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotambua au kutunga sentensi sahihi kuhusu vinyume vya vihusishi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

DRAFT

Masuala Mtambuko Kukabiliana na msongo wa mawazo : mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia vinyume. • Religious Education:masomo haya pia yanashughulikia masuala ya msongo wa mawazo.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Tathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya vinyume vya vihusishi.	Anaeleza maana ya vinyume vya vihusishi kwa kina.	Anaeleza maana ya vinyume vya vihusishi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya vinyume vya vihusishi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya vinyume vya vihusishi kwa kuelekezwa.
Kuweza kutambua vinyume vya vihusishi katika matini.	Anatambua vinyume vya vihusishi katika matini kwa urahisi.	Anatambua vinyume vya vihusishi katika matini.	Anatambua baadhi ya vinyume vya vihusishi katika matini.	Anatambua baadhi ya vinyume vya vihusishi katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia vinyume vya vihusishi ipasavyo.	Anatumia vinyume vya vihusishi ipasavyo kwa wepesi.	Anatumia vinyume vya vihusishi ipasavyo.	Anatumia baadhi ya vinyume vya vihusishi ipasavyo.	Anatumia baadhi ya vinyume vya vihusishi ipasavyo kwa kuongozwa.

DRAFT

11.0 HAKI ZA KIBINADAMU

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
11.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**11.1.1 Kuzungumza katika Sherehe** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: a) kutambua miktadha katika jamii ambapo kuzungumza katika sherehe hufanywa b) kujadili ujumbe tofautitofauti unaoafiki uzungumzaji katika miktadha mbalimbali ya sherehe c) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika muktadha wa sherehe d) kutoa mazungumzo katika muktadha wa sherehe kwa kutumia vipengele vifaavyo	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua miktadha katika kijamii yake ambamo kuzungumza katika miktadha ya sherehe hufanywa akiwa peke yake au katika kikundi • kusakura katika mtandao kutafiti ujumbe unaoafiki uzungumzaji katika miktadha mbalimbali ya sherehe akiwa peke yake au katika kikundi • kusikiliza uzungumzaji wa aina mbalimbali kutoka kwenye vifaa vya kidijitali, mwalimu au mgeni mwalikwa na kubainisha ule unaohusu muktadha ya sherehe • kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika miktadha ya sherehe akiwa na wenzake • kuigiza uzungumzaji katika miktadha ya sherehe huku	Ni mambo gani ya kuzingatia wakati wa kuzungumza katika muktadha wa sherehe?

DRAFT

		e) kuchangamkia mazungumzo yafaayo katika miktadha ya sherehe.	akizingatia vipengele vya uwasilishaji wa uzungumzaji wa aina hii.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoeleza maana ya kuzungumza katika miktadha ya sherehe.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni maigizo kuhusu kuzungumza katika miktadha ya sherehe.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kuigiza uzungumzaji katika muktadha wa sherehe akizingatia vipengele vya uwasilishaji wa uzungumzaji wa aina hii.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapojadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika miktadha ya sherehe.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowapa wenzake zamu ya kushiriki katika uzungumzaji.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapovitunza vifaa vya kidijitali alivyotumia kusakura katika mtandao kutafiti ujumbe unaoafiki uzungumzaji katika miktadha ya sherehe.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wengine na kuchangia katika shughuli za vikundi.

Masuala Mtambuko

Uraia: mwanafunzi anapomshirikisha katika kuzungumza kuhusu haki za binadamu.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya kufanikisha mawasiliano katika hafla mbalimbali.

DRAFT

- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya haki za binadamu.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua miktadha katika jamii ambapo kuzungumza katika sherehe hufanywa.	Anatambua miktadha katika jamii ambapo kuzungumza katika sherehe hufanywa kwa utendeti.	Anatambua miktadha katika jamii ambapo kuzungumza katika sherehe hufanywa.	Anatambua baadhi ya miktadha katika jamii ambapo kuzungumza katika sherehe hufanywa.	Anatambua baadhi ya miktadha katika jamii ambapo kuzungumza katika sherehe hufanywa kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili ujumbe tofautitofauti unaoafiki uzungumzaji katika miktadha mbalimbali ya sherehe.	Anajadili ujumbe tofautitofauti unaoafiki uzungumzaji katika miktadha mbalimbali ya sherehe kwa wepesi.	Anajadili ujumbe tofautitofauti unaoafiki uzungumzaji katika miktadha mbalimbali ya sherehe.	Anajadili baadhi ya ujumbe unaoafiki uzungumzaji katika miktadha mbalimbali ya sherehe.	Anajadili baadhi ya ujumbe unaoafiki uzungumzaji katika baadhi ya miktadha ya sherehe.
Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika muktadha wa sherehe.	Anajadili kwa kina vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika miktadha ya sherehe.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika miktadha ya sherehe.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika miktadha ya sherehe.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kuzungumza katika miktadha ya sherehe.

DRAFT

Kuweza kutoa mazungumzo katika muktadha wa sherehe kwa kutumia vipengele vifaavyo.	Anatoa mazungumzo katika muktadha wa sherehe kwa kutumia vipengele vifaavyo kwa wepesi.	Anatoa mazungumzo katika muktadha wa sherehe kwa kutumia vipengele vifaavyo.	Anatoa mazungumzo katika muktadha wa sherehe kwa kutumia baadhi ya vipengele vifaavyo.	Anatoa mazungumzo katika muktadha wa sherehe kwa kutumia baadhi ya vipengele vifaavyo kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
11.2 Kusoma	**11.2.1 Kusoma kwa Mapana** Matini ya Kujichagulia (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kuteua matini ya kusoma ya kiwango chake b) kueleza ujumbe katika matini ya kujichagulia c) kutambua maana za msamiati na matumizi mengine ya lugha katika matini ya kujichagulia	Mwanafunzia aelekezwe: • kuchagua matini ya kiwango chake na kuisoma • kueleza wenzake ujumbe wa matini ya kujichagulia aliyosoma • kutambua msamiati uliotumiwa katika matini ya kujichagulia akiwa peke yake au na wenzake • kutumia kamusi kutafuta maana za maneno asiyoyajua akiwa peke yake au katika kikundi • kujenga rekodi ya msamiati na matumizi mengine ya lugha aliyojifunza katika kitabu au shajara yake	1. Unazingatia nini unapochagua matini ya kusoma? 2. Ni mambo gani unayozingatia wakati wa kusoma matini ya kujichagulia?

DRAFT

		d) kutumia msamiati aliojifunza ipasavyo katika sentensi e) kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma f) kufurahia kusoma matini ya kujichagulia ili kujenga ufasaha wa lugha.	• kutunga sentensi akitumia msamiati katika matini aliyoisoma na kuziwasilisha kwa wenzake ili wamtolee maoni • kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma na kuwasilisha kwa wenzake ili waitolee maoni • kusakura mtandaoni na kujichagulia matini ya ziada kisha aisome • kumsomea mzazi au mlezi wake muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma ili amtolee maoni.	
Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoeleza ujumbe wa matini ya kujichagulia aliyosoma. • Kujiamini: mwanafunzi anapoeleza ujumbe wa matini ya kujichagulia akizingatia ufasaha wa lugha. • Ubunifu: mwanafunzi anapotumia kwa usahihi msamiati katika matini aliyoisoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini ya kusoma na kutafuta maana za maneno asiyoyajua kwenye kamusi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura mtandaoni na kujichagulia matini ya kusoma.				

DRAFT

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapokubaliana na maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya haki za binadamu: mwanafunzi anaposoma matini kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa mapana.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya haki za binadamu.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kuteua matini ya kusoma ya kiwango chake.	Anateua matini ya kusoma ya kiwango chake kwa urahisi.	Anateua matini ya kusoma ya kiwango chake.	Anateua kwa kiasi matini ya kusoma ya kiwango chake.	Anateua kwa kiasi matini ya kusoma kiwango chake kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza ujumbe katika matini ya kujichagulia.	Anaeleza ujumbe katika matini ya kujichagulia kwa utendeti.	Anaeleza ujumbe katika matini ya kujichagulia.	Anaeleza kwa kiasi ujumbe katika matini ya kujichagulia.	Anaeleza baadhi ya ujumbe katika matini ya kujichagulia kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kutambua maana za msamiati na matumizi mengine ya lugha katika matini ya kujichagulia.	Anatambua maana za msamiati na matumizi mengine ya lugha katika matini ya kujichagulia kwa urahisi.	Anatambua maana za msamiati na matumizi mengine ya lugha katika matini ya kujichagulia.	Anatambua baadhi ya maana za msamiati na matumizi mengine ya lugha katika matini ya kujichagulia.	Anatambua baadhi ya maana za msamiati na matumizi mengine ya lugha katika matini ya kujichagulia kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia msamiati aliojifunza ipasavyo katika sentensi.	Anatumia msamiati aliojifunza ipasavyo katika sentensi kwa urahisi.	Anatumia msamiati aliojifunza ipasavyo katika sentensi.	Anatumia baadhi ya msamiati aliojifunza ipasavyo katika sentensi.	Anatumia baadhi ya msamiati aliojifunza ipasavyo katika sentensi kwa kusaidiwa.
Kuweza kutoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma.	Anatoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma kwa wepesi.	Anatoa muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma.	Anatoa kwa kiasi muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma.	Anatoa kwa kiasi muhtasari wa matini ya kujichagulia aliyosoma kwa kuelekezwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
11.3 Kuandika	**11.3.1 Insha za Kubuni** Maelezo **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili mitazamo katika insha za maelezo b) kuandika insha ya maelezo akizingatia mtazamo mahususi c) kufurahia kuandika insha za maelezo zinazoonyesha mitazamo mahususi.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua mitazamo mbalimbali ya kimaelezo katika insha za maelezo akiwa na wenzake katika kikundi • kushirikiana na wenzake kueleza mitazamo mbalimbali ya kimaelezo katika insha za maelezo • kuandika vidokezo vya insha vinavyozingatia mitazamo ya kimaelezo atakayotumia katika insha yake ya maelezo • kuandika insha ya maelezo akizingatia mitazamo ya kimaelezo aliyochagua kutumia • kuwasomea wenzake insha aliyoandika au awasambazie kwenye vifaa vya kidijitali ili waitolee maoni • kumsomea mzazi wake, mlezi wake au mwenzake insha ya maelezo aliyoindika ili aitolee maoni.	Je, ni mambo gani ya kuzingatia katika kuandika insha ya maelezo?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapoandika insha na kuwasomea wenzake kwa ufasaha. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusambazia wenzake insha aliyoiandika. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha yenye mpangilio mzuri wa maelezo. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kuandika insha nzuri na kuwasomea wenzake insha.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za vikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya haki za binadamu: mwanafunzi anapoandika insha kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha. • Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya haki za binadamu

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kujadili mitazamo katika insha za maelezo.	Anajadili mitazamo katika insha za maelezo kwa uketo.	Anajadili mitazamo katika insha za maelezo.	Anajadili kwa kiasi mitazamo katika insha za maelezo.	Anajadili kwa kiasi mitazamo katika insha za maelezo kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kuandika insha ya maelezo akizingatia mtazamo mahususi.	Anaandika kwa wepesi insha ya maelezo akizingatia mtazamo mahususi.	Anaandika insha ya maelezo akizingatia mtazamo mahususi.	Anaandika insha ya maelezo akizingatia kwa kiasi mtazamo mahususi.	Anaandika insha ya maelezo akizingatia kwa kiasi mtazamo mahususi kwa kuelekezwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
11.4 Sarufi	**11.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika vitenzi b) kutumia ipasavyo vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika matini c) kuchangamkia kutumia ipasavyo vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika matini	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua katika vitenzi, viambishi vya kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha akiwa peke yake au katika kikundi • kutenga vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa na mwenzake • kutenga vitenzi katika kauli ya kutendana kutendeana na kutendesha katika sentensi na vifungu kwenye vitabu, tarakilishi, chati kwa kuvikolezea wino au kuvipigia mstari • kugeuza vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha akiwa na wenzake katika vikundi	Kwa nini ni muhimu kujifunza kauli za vitenzi?

DRAFT

		ili kufanikisha mawasiliano.	• kujaza mapengo kwa kutumia vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha akiwa peke yake, wawiliwawili au katika vikundi • kutunga sentensi au vifungu kwa kutumia vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha akiwa peke yake, wawiliwawili au katika vikundi • kumweleza mzazi, mlezi au mwenzake jinsi ya kutumia vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha watoe maoni yao.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kutoa mchango wake katika kazi za kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia vitenzi katika kauli ya kutendana kutendeana na kutendesha.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viambishi vya kauli ya kutendana kutendeana na kutendesha na kuandika vitenzi katika kauli hizo.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za vikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi.

DRAFT

Masuala Mtambuko Masuala mtambuko anuwai kutokana na sentensi na vifungu likiwemo suala la haki za kibinadamu.
Uhusiano na Masomo Mengine • English na Indigenous Languages: masomo haya pia yanashughulikia mnyambuliko wa vitenzi. • Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia masuala ya haki za binadamu.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	**Kuzidisha Matarajio**	**Kufikia Matarajio**	**Kukaribia Matarajio**	**Mbali na Matarajio**
Kuweza kutambua viambishi vya kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika vitenzi.	Anatambua kwa wepesi viambishi vya kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika vitenzi.	Anatambua viambishi vya kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika vitenzi.	Anatambua baadhi ya viambishi vya kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika vitenzi.	Anatambua viambishi vya kauli ya kutendana, kutendeanana kutendesha katika baadhi ya vitenzi.
Kuweza kutumia ipasavyo vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika matini	Anatumia kwa wepesi na ipasavyo vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika matini.	Anatumia vitenzi ipasavyo katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika matini.	Anatumia baadhi ya vitenzi ipasavyo katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika matini.	Anatumia baadhi ya vitenzi katika kauli ya kutendana, kutendeana na kutendesha katika baadhi ya matini.

12.0 MAGONJWA YANAYOTOKANA NA MIENENDO YA MAISHA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
12.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**12.1.1 Kusikiliza kwa Makini** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza habari katika matini ya kusikiliza b) kukadiria maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza c) kuchanganua mitazamo na maoni katika kifungu cha kusikiliza d) kufurahia kusikiliza vifungu vya kusikiliza ili kuimarisha uwezo wa kusikiliza.	Mwanafunzi aelekezwe: • kushirikiana na wenzake kueleza hoja muhimu katika habari aliyosikiliza kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu, kifaa cha kidijitali, mgeni mwalikwa au wenzake • kukadiria maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza akiwa na wenzake • kujadili mitazamo na maoni katika kifungu cha kusikiliza akiwa na wenzake katika kikundi • kushirikisha mzazi, mlezi au mwenzake kusikiliza kifungu kutoka kifaa cha kidijitali na kujadili mitazamo katika kifungu hicho.	Je, kusikiliza kwa makini kuna manufaa gani?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika mazungumzo kuhusu suala lengwa. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposikiliza habari, kuichanganua na kutambua hoja muhimu na kuziwasilisha kwa mtindo ufaao. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo na mzazi au mlezi wake kuhusu suala lengwa. • Ubunifu: mwanafunzi anapoiwasilisha upya habari aliyosikiliza.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapowapa wengine fursa ya kutambua habari za ziada na kuzidondosha bila kuwakatiza. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia kujifunzia.
Masuala Mtambuko • Masuala ya afya: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya yanashughulikia stadi ya kusikiliza. • Home Science: masomo haya pia yananashughulikia magonjwa mbalimbali.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza habari katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza habari katika matini ya kusikiliza kwa uketo.	Anaeleza habari katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza kwa kiasi habari katika matini ya kusikiliza.	Anaeleza kwa kiasi habari katika matini ya kusikiliza kwa kusaidiwa.
Kuweza kukadiria maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza.	Anakadiria maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza kwa wepesi.	Anakadiria maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza.	Anakadiria kwa kiasi maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza.	Anakadiria kwa kiasi maana ya msamiati mahususi na vifungu katika matini ya kusikiliza kwa kusaidiwa.
Kuweza kuchanganua mitazamo na maoni katika kifungu cha kusikiliza.	Anachanganua mitazamo na maoni katika kifungu cha kusikiliza kwa uketo.	Anachanganua mitazamo na maoni katika kifungu cha kusikiliza.	Anachanganua kwa kiasi mitazamo na maoni katika kifungu cha kusikiliza	Anachanganua kwa kiasi mitazamo na maoni katika kifungu cha kusikiliza kwa kusaidiwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
12.2 Kusoma	**12.2.1 Kusoma kwa Ufasaha** Kifungu cha Nathari (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza vipengele vya usomaji ufaao wa matini b) kusoma matini kwa kuzingatia vipengele vya usomaji ufaao wa matini c) kujenga mazoea ya kusoma vifungu kwa kuzingatia vipengele vya usomaji matini ufaao ili kufanisha mawasilano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza vipengele vya usomaji ufaao wa matini wakiwa wawiliwawili au katika kikundi • kutazama video za watu wanaosoma makala na kujadili vipengele vya usomaji ufaao akiwa na wenzake • kusoma kifungu kwa kuzingatia vipengele vya usomaji ufaao akiwa peke yake au na wenzake • kuwasomea wenzake matini mbalimbali vitabuni au katika vifaa vya kidijitali akizingatia vipengele vya usomaji ufaao ili watoe maoni yao • kumsomea mzazi, mlezi au mwenzake kifungu akizingatia vipengele vya usomaji ufaao ili amtolee maoni.	Je, unazingatia nini unaposoma kifungu cha nathari?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
• Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kueleza vipengele vya usomaji ufaao wa matini. • Kujiamini: mwanafunzi anapowasomea wenzake matini mbalimbali kwa kuzingatia vipengele vya usomaji bora. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomsomea mzazi au mlezi kifungu akizingatia vipengele vya usomaji ufaao.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapochukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anapoijadiliana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Masuala ya afya: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya yanashughulikia kusoma kwa kina. • Home Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa mbalimbali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza vipengele vya usomaji ufaao wa matini.	Anaeleza vipengele vya usomaji ufaao wa matini kwa kina.	Anaeleza vipengele vya usomaji ufaao wa matini.	Anaeleza baadhi ya vipengele vya usomaji ufaao wa matini.	Anaeleza baadhi ya vipengele vya usomaji ufaao wa matini kwa kusaidiwa.

Kuweza kusoma matini kwa kuzingatia vipengele vya usomaji ufaao wa matini.	Anasoma matini kwa kuzingatia vipengele vya usomaji ufaao wa matini kwa ufasaha.	Anasoma matini kwa kuzingatia vipengele vya usomaji ufaao wa matini.	Anasoma matini kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya usomaji ufaao wa matini.	Anasoma matini kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya usomaji ufaao wa matini kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
12.3 Kuandika	**12.3.1 Hotuba ya Kushawishi** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya hotuba ya kushawishi ili kuitofautisha na aina nyingine za hotuba b) kujadili vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa hotuba ya kushawishi c) kuandika hotuba ya kushawishi akizingatia vipengele vifaavyo	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya hotuba ya kushawishi akiwa peke yake au na mwenzake • kutambua hotuba ya kushawishi katika matini • kujadili vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa hotuba ya kushawishi akiwa na wenzake • kusoma kielelezo cha hotuba ya kushawishi na kujadili vipengele vilivyotumiwa katika hotuba hiyo akiwa na wenzake • kujadili na wenzake katika kikundi vidokezo vinavyoweza kutumiwa katika kuandika hotuba ya kushawishi	Unazingatia nini ili kufanya hotuba kuwa na ushawishi kwa wasomaji?

DRAFT

		d) kuchangamkia kuandika ipasavyo hotuba ya kushawishi.	• kuandika hotuba ya kushawishi kuhusu suala lengwa akitumia vidokezo walivyovijadili • kuwasomea wenzake hotuba yake au kumsambazia kupitia mtandao ili waitolee maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake katika kujadili vipengele vya kuzingatia katika kuandika hotuba ya kushawishi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika hotuba ya kushawishi na kuisambaza kwa mtandao.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kushawishi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapokubaliana na maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Uraia: mwanafunzi anapoandika hotuba ya kushawishi kuhusu suala lengwa.
- Masuala ya afya: mwanafunzi anapoandika hotuba kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia, yanashughulikia dhana uandishi wa kiuamilifu.
- Home Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa mbalimbali.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya hotuba ya kushawishi.	Anaeleza maana ya hotuba ya kushawishi kwa urahisi.	Anaeleza maana ya hotuba ya kushawishi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya hotuba ya kushawishi.	Anaeleza kwa kiasi maana ya hotuba ya kushawishi kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa hotuba ya kushawishi.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa hotuba ya kushawishi kwa utendeti.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa hotuba ya kushawishi.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa hotuba ya kushawishi.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika uandishi wa hotuba ya kushawishi kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika hotuba ya kushawishi akizingatia vipengele vifaavyo.	Anaandika hotuba ya kushawishi akizingatia vipengele vifaavyo kwa urahisi.	Anaandika hotuba ya kushawishi akizingatia vipengele vifaavyo.	Anaandika hotuba ya kushawishi akizingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.	Anaandika hotuba ya kushawishi bila kuzingatia vipengele vifaavyo.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
12.4 Sarufi	**12.4.1 Aina za Sentensi** Sentensi Tata **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya sentensi tata ili kuitofautisha na aina nyingine za sentensi b) kutambua sentensi tata katika matini c) kuchambua maana mbalimbali za sentensi tata d) kujenga ujuzi wa kuchanganua maana mbalimbali katika sentensi tata ili kufasiri habari kikamilifu.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutoa maelezo ya sentensi tata kwa usahihi akiwa peke yake • kutambua sentensi tata kwenye orodha ya sentensi kwenye vitabu, chati au tarakilishi kwa kuzipigia mstari au kuzikolezea wino akiwa peke yake au katika kikundi • kutambua sentensi tata zinazojitokeza katika vifungu akiwa na wenzake katika kikundi • kutolea wenzake maana tofauti za sentensi tata alizozitambua • kutunga sentensi tata kwa kuzingatia masuala mtambuko mbalimbali likiwemo suala la magonjwa yanayotokana na mienendo ya maisha • kuwasilisha darasani sentensi tata alizotunga ili wenzake wazitolee maoni kwa heshima na upendo • kumtungia mzazi au mlezi wake sentensi tata zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.	Nini kinafanya sentensi kuwa tata?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi za kikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kutambua sentensi tata. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi tata ipasavyo. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua sentensi tata katika kifungu. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtungia mzazi au mlezi wake sentensi tata zinazohusu shughuli katika mazingira ya nyumbani.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za sentensi. • Home Science: masomo haya pia yanashughulikia magonjwa mbalimbali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya sentensi tata.	Anaeleza maana ya sentensi tata kwa kina.	Anaeleza maana ya sentensi tata.	Anaeleza kwa kiasi maana ya sentensi tata.	Anaeleza kwa kiasi maana ya sentensi tata kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kutambua sentensi tata katika matini.	Anatambua sentensi tata katika matini kwa urahisi.	Anatambua sentensi tata katika matini.	Anatambua baadhi ya sentensi tata katika matini.	Anatambua baadhi ya sentensi tata katika matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kuchambua maana mbalimbali za sentensi tata.	Anachambua maana mbalimbali za sentensi tata kwa uketo.	Anachambua maana mbalimbali za sentensi tata.	Anachambua baadhi ya maana mbalimbali za sentensi tata.	Anachambua baadhi ya maana mbalimbali za sentensi tata kwa kuelekezwa.

DRAFT

13.0 MSHIKAMANO WA KIJAMII

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
13 .1 Kusikiliza na Kuzungumza	**13.1.1 Mawaidha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi b) kuchambua sifa za washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi c) kutoa mawaidha kwa kuzingatia washiriki mbalimbali d) kufurahia kushiriki katika uchanganuzi wa wahusika katika tungo za fasihi simulizi.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua washiriki *(fanani, hadhira*) katika mawaidha anayosikiliza akiwa peke yake au na wenzake • kuchambua sifa za washiriki katika mawaidha anayosikiliza kupitia vifaa vya kidijitali, mgeni mwalikwa au mwalimu akiwa na wenzake • kutunga mawaidha kuhusu suala lengwa na kuwawasilishia wenzake darasani • kusikiliza mawaidha atakayotolewa na mzazi au mlezi wake.	Mawaidha hushirikisha kina nani?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake katika kikundi kuhusu wahusika katika mawaidha.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia mawaidha.
- Ubunifu: mwanafunzi anapowatolea wenzake mawaidha.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapochanganua washiriki katika mawaidha.

DRAFT

- Kujiamini: mwanafunzi anapowatolea wanafunzi mawaidha darasani kwa ukakamavu.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kazi ya kikundi.

Masuala Mtambuko

- Masuala ya kijamii: mwanafunzi anaposhiriki mawaidha kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia tungo za fasihi simulizi.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia mshikamano wa jamii mbalimbali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi.	Anatambua washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi kwa wepesi.	Anatambua washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi.	Anatambua baadhi ya washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi.	Anatambua baadhi ya washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kuchambua sifa za washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi.	Anachambua sifa za washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi kwa uketo.	Anachambua sifa za washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi.	Anachambua baadhi ya sifa za washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi.	Anachambua baadhi ya sifa za washiriki katika mawaidha ya fasihi simulizi kwa kuelekezwa.
Kuweza kutoa mawaidha kwa kuzingatia washiriki mbalimbali.	Anatoa mawaidha kwa kuzingatia washiriki mbalimbali kwa wepesi.	Anatoa mawaidha kwa kuzingatia washiriki mbalimbali.	Anatoa kwa kiasi mawaidha kwa kuzingatia washiriki mbalimbali.	Anatoa mawaidha bila kuzingatia washiriki mbalimbali.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
13.2 Kusoma	**13.2.1 Kusoma kwa Kina** Shairi **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua mbinu za lugha katika fasihi b) kuchanganua matumizi ya lugha katika mashairi c) kutumia mbinu mbalimbali za lugha katika mashairi	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua mbinu za lugha akiwa na wenzake katika kikundi • kujadili mbinu za lugha kwa mujibu wa mashairi aliyosoma akishirikiana na wenzake katika kikundi • kutunga shairi jepesi (lisilozidi beti tatu) kwa kuzingatia mbinu mbalimbali za lugha akishirikiana na wenzake katika kikundi na kuliwasilishia darasani	Matumizi ya lugha katika shairi yana umuhimi gani kwa msomaji?

		d) kuchangamkia matumizi ya lugha katika ushairi.	• kuhakiki uwasilishaji wa wenzake kuhusu matumizi ya mbinu mbalimbali za lugha katika mashairi waliyotunga na kuwatolea maoni. • kufanya utafiti mtandaoni kuhusu matumizi ya lugha katika mashairi na kumweleza mzazi, mlezi au mwenzake.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kikundi kutambua mbinu za lugha kwenye mashairi aliyosoma.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga shairi jepesi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapowasilishia wenzake shairi jepesi alilotunga akizingatia mbinu mbalimbali za lugha.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofanya utafiti maktabani na mtandaoni kuhusu matumizi ya mbinu za lugha katika mashairi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika kikundi kujadili matumizi ya mbinu za lugha katika mashairi huku akithamini maoni yao.
- Upendo: mwanafunzi anapohakiki uwasilishaji wa wenzake wa mashairi huku akiwakosoa kwa upendo na kuwahimiza.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojukumika kujiandaa ipasavyo ili kuwasilishia wenzake shairi alilotunga.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi na kutambua mbinu mbalimbali za lugha.

Masuala Mtambuko

Masuala ya kijamii: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake katika vikundi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa kina.
- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia mshikamano wa jamii mbalimbali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua mbinu za lugha katika fasihi.	Anatambua mbinu za lugha katika fasihi kwa urahisi.	Anatambua mbinu za lugha katika fasihi.	Anatambua baadhi ya mbinu za lugha katika fasihi.	Anatambua baadhi ya mbinu za lugha katika fasihi kwa kusaidiwa.
Kuweza kuchanganua matumizi ya lugha katika mashairi.	Anachanganua matumizi ya lugha katika mashairi kwa wepesi.	Anachanganua matumizi ya lugha katika mashairi.	Anachanganua baadhi ya matumizi ya lugha katika mashairi.	Anachanganua baadhi ya matumizi ya lugha katika mashairi kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia mbinu mbalimbali za lugha katika mashairi.	Anatumia mbinu mbalimbali za lugha katika mashairi kwa urahisi.	Anatumia mbinu mbalimbali za lugha katika mashairi.	Anatumia baadhi ya mbinu za lugha katika mashairi.	Anatumia baadhi ya mbinu za lugha katika mashairi kwa kuelekezwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
13.3 Kuandika	**13.3.1 Insha za Kubuni** Maelezo **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya insha ya maelezo kuhusu hali b) kutambua vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali c) kuandika insha ya maelezo kuhusu hali akizingatia vipengele vyake d) kufurahia kutunga insha za maelezo kuhusu hali.	Mwanafunzi aelekezwe: • kujadili dhana ya insha ya maelezo kuhusu hali akiwa na mwenzake • kujadili vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali akiwa katika kikundi • kutambua vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali katika kielelezo cha insha akiwa na wenzake • kuandika insha ya maelezo inayohusu hali kutumia tarakilishi akizingatia vipengele vyake • kusomea au kumtumia mwenzake insha ya maelezo inayohusu hali kupitia mtandao ili kuitathmini • kumsomea mzazi au mlezi wake insha ya maelezo kuhusu hali aliyoandika ili atoe maoni.	Je, ni mambo gani ya kuzingatia katika kuandika insha ya maelezo kuhusu hali?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadiliana kuhusu insha ya maelezo kuhusu hali.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika insha ya maelezo na kumtumia mwenzake kwa mtandao.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kuhusu hali.

Maadili • Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo ya hali kuhusu suala lengwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa insha za maelezo. • Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia mshikamano wa jamii mbalimbali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya insha ya maelezo kuhusu hali.	Anaeleza maana ya insha ya maelezo kuhusu hali kwa utendeti.	Anaeleza maana ya insha ya maelezo kuhusu hali.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha ya maelezo kuhusu hali.	Anaeleza kwa kiasi maana ya insha ya maelezo kuhusu hali kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali.	Anatambua vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali kwa urahisi.	Anatambua vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali.	Anatambua baadhi ya vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali.	Anatambua baadhi ya vipengele vya insha ya maelezo kuhusu hali kwa kuelekezwa.

Kuweza kuandika insha ya maelezo kuhusu hali akizingatia vipengele vyake.	Anaandika insha ya maelezo kuhusu hali akizingatia vipengele vyake kwa urahisi.	Anaandika insha ya maelezo kuhusu hali akizingatia vipengele vyake.	Anaandika insha ya maelezo kuhusu hali akizingatia baadhi ya vipengele vyake.	Anaandika insha ya maelezo kuhusu hali akizingatia baadhi ya vipengele vyake kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Swali Dadisi**
13.4 Sarufi	**13.4.1 Ukanushaji** Hali za Masharti **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua ukanushaji wa hali ya masharti **-nge-, -ngali**, na **-ki-** katika matini b) kutumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa hali ya masharti ya **-nge, -ngali** na **-ki-** katika matini c) kuchangamkia matumizi sahihi ya ukanushaji wa hali ya masharti ya **-nge**, **-ngali-** na **-ki-** katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua ukanushaji wa sentensi katika hali ya masharti ya **-nge-**, **-ngali-** na **-ki-** katika matini mbalimbali *(k.v. orodha ya sentensi, chati)* akiwa peke yake au wenzake • kukanusha sentensi katika hali ya masharti ya **-nge-, -ngali na -ki-** katika kikundi • kutunga sentensi zinazoonyesha ukanushaji wa sentensi katika hali ya masharti ya **-nge, -ngali-** na **-ki-** akiwa peke yake**,** wawiliwawili au katika vikundi	Ni nini kinachoonyesha kuwa sentensi iko katika hali ya masharti?

DRAFT

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>kutumia ukanushaji wa masharti ya -nge-, -ngali- na -ki kuandika kifungu kifupi kuhusu suala lengwa akiwa na wenzake katika kikundi
kumweleza mzazi, mlezi au mwezake namna ya kukanusha hali ya masharti ya -nge-, -ngali- na -ki- zinavyokanushwa.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kikamilifu katika kazi za vikundi.
Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu mada lengwa na kuwasambazia wenzake wazitolee maoni.
Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuonyesha ukanushaji wa hali ya masharti.
Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua ukanushaji wa hali ya masharti na kuutungia sentensi sahihi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili
Heshima: mwanafunzi anaposikiliza maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
Masuala ya mshikamano wa kijamii: wanapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Uhusiano na Masomo Mengine
English Language, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia ukanushaji.</td></tr>
</table>

DRAFT

- Social Studies na Religious Education: masomo haya pia yanashughulikia mshikamano wa jamii mbalimbali.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua ukanushaji wa hali ya masharti **-nge, -ngali,** na -ki- katika matini.	Anatambua ukanushaji wa hali ya masharti **-nge**, **-ngali,** na **-ki-** katika matini kwa wepesi.	Anatambua ukanushaji wa hali ya masharti **-nge, -ngali,** na **-ki-** katika matini.	Anatambua ukanushaji wa hali ya masharti **-nge**, **-ngali,** na **-ki-** katika baadhi ya matini kwa kiasi.	Anatambua ukanushaji wa hali ya masharti **-nge, -ngali,** na **-ki-** katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.
Kuweza kutumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa hali ya masharti ya **-nge, -ngali** na **-ki-** katika tungo.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa hali ya masharti ya **-nge, -ngali** na **-ki-** katika tungo kwa urahisi.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa hali ya masharti ya **-nge, -ngali** na **-ki-** katika tungo.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa hali ya masharti ya **-nge, -ngali** na **-ki-** baadhi ya katika tungo.	Anatumia ipasavyo hali ya ukanushaji wa hali ya masharti ya **-nge**, **-ngali** na **-ki-** katika baadhi ya tungo kwa kusaidiwa

DRAFT

14.0 MATUMIZI YA USHURU

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
14.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**14.1.1 Mawaidha** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha b) kujadili umuhimu wa vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha c) kujadili ishara zifaazo katika kutoa mawaidha d) kutoa mawaidha kwa kuzingatia vipengele mbalimbali vya lugha ya mawaidha na ishara zifaazo e) kuonea fahari utoaji wa mawaidha katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua vipengele vya lugha kwa kusikiliza mawaidha yakitolewa na mwalimu, mwanafunzi mwenzake, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kujadili umuhimu wa vipengele vya lugha vilivyotumika katika mawaidha aliyosikiliza akiwa na wenzake • kujadili ishara zifaazo katika kutoa mawaidha akiwa katika kikundi • kutoa mawaidha kwa mwenzake yanayohusiana na matumizi ya ushuru akizingatia vipengele mbalimbali vya lugha • kusikiliza mawaidha yakitolewa na mzazi au mlezi wake na kutambua vipengele vya lugha katika mawaidha hayo	Unazingatia nini unapotoa mawaidha?

DRAFT

			• kusakura mtandaoni na kusikiliza mawaidha mbalimbali kisha atambue vipengele vya lugha katika mawaidha hayo kumweleza mzazi, mlezi au mwenzake vipengele vya lugha ya mawaidha.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kazi za kikundi na kujadiliana kuhusu vipengele vya lugha vilivyotumika katika mawaidha.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kiteknolojia katika kusikiliza mawaidha yakitolewa.
- Ubunifu: mwanafunzi anapomtolea mwenzake mawaidha.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kutambua vipengele vya lugha katika mawaidha. Pia anapotolea wenzake mawaidha.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhirikiana na mzazi au mlezi wake kusikiliza mawaidha yakitolewa mtandaoni na kutambua vipengele vya lugha vilivyotumika.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Ujuzi wa matumizi ya fedha: mwanafunzi anapotoa mawaidha yanayohusiana na matumizi ya pesa.

DRAFT

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia mawaidha kama tungo za fasihi simulizi.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya fedha.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha.	Anatambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha kwa urahisi.	Anatambua vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha.	Anatambua baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha.	Anatambua baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha kwa kuelekezwa.
Kuweza kujadili umuhimu wa vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha.	Anajadili umuhimu wa vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha kwa wepesi.	Anajadili umuhimu wa vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha.	Anajadili umuhimu wa baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidha.	Anajadili umuhimu wa baadhi ya vipengele vya lugha vinavyotumika katika mawaidhai kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili ishara zifaazo katika kutoa mawaidha.	Anajadili ishara zifaazo katika kutoa mawaidha kwa uketo.	Anajadili ishara zifaazo katika kutoa mawaidha.	Anajadili baadhi ya ishara zifaazo katika kutoa mawaidha.	Anajadili baadhi ya ishara zifaazo katika kutoa mawaidha kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuweza kutoa mawaidha kwa kuzingatia vipengele vya lugha ya mawaidha na ishara zifaazo.	Anatoa mawaidha kwa kuzingatia vipengele vya lugha ya mawaidha na ishara zifaazo kwa utendeti.	Anatoa mawaidha kwa kuzingatia vipengele vya lugha ya mawaidha na ishara zifaazo.	Anatoa mawaidha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya lugha ya mawaidha na ishara zifaazo.	Anatoa mawaidha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya lugha ya mawaidha na ishara zifaazo kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
14.2 Kusoma	**14.2.1 Kusoma kwa Ufahamu** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kudondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala b) kueleza maana ya msamiati na vifungu kama vilivyotumiwa katika kifungu cha mjadala c) kuchanganua mitazamo katika kifungu cha mjadala	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua mandhari kwa mujibu wa kifungu cha mjadala alichosoma akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kusakura mtandaoni kifungu cha mjadala akisome na kudondoa habari mahususi katika kifungu hicho akiwa na wenzake • kujadili na wenzake maana ya msamiati na vifungu kama vilivyotumiwa katika kifungu cha mjadala	Ni mambo gani hujidhihirisha katika kifungu cha ufahamu?

		d) kufurahia kusoma kwa ufahamu ili kukuza uelewa wa habari.	• kuchanganua mtazamo katika kifungu cha mjadala akiwa na wenzake katika kikundi • kumweleza mzazi, mlezi au mwenzake jinsi ya kupata habari mahususi katika kifungu cha mjadala ili watoe maoni.	

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu kifungu cha mjadala.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kiteknolojia kusakura mtandao kupata kifungu cha mjadala.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kudondoa habari katika kifungu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma na kudondoa habari kutokana na kifungu cha mjadala.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapodondoa habari katika kifungu.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi pamoja na wengine.

Masuala Mtambuko

Ujuzi wa matumizi ya fedha: mwanafunzi anaposoma kifungu kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kusoma kwa ufahamu.
- Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya fedha.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kudondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala kwa urahisi.	Anadondoa habari mahususi katika kifungu cha mjadala.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha mjadala.	Anadondoa baadhi ya habari mahususi katika kifungu cha mjadala kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza maana ya msamiati na vifungu kama vilivyotumiwa katika kifungu cha mjadala.	Anaeleza kwa uketo maana ya msamiati na vifungu kama vilivyotumiwa katika kifungu cha mjadala.	Anaeleza maana ya msamiati na vifungu kama vilivyotumiwa katika kifungu cha mjadala.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati na vifungu kama vilivyotumiwa katika kifungu cha mjadala.	Anaeleza maana ya baadhi ya msamiati na vifungu kama vilivyotumiwa katika kifungu cha mjadala kwa kusaidiwa.
Kuweza kuchanagnua mitazamo katika kifungu cha mjadala.	Anachanganua mitazamo katika kifungu cha mjadala kwa wepesi.	Anachanganua mitazamo katika kifungu cha mjadala.	Anachanganua baadhi ya mitazamo katika kifungu cha mjadala.	Anachanganua baadhi ya mitazamo katika kifungu cha mjadala kwa kusaidiwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
14.3 Kuandika	**14.3.1 Insha za Kiuamilifu** Shajara (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza aina za shajara ili kuibanisha b) kueleza vipengele vya shajara c) kuandika aina za shajara akizingatia vipengele vyake d) kuonea fahari matumizi ya shajara katika maisha ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutafiti maktabani au mtandaoni aina za shajara akiwa peke yake • kujadili na mwenzake aina za shajara alizozitafiti • kueleza vipengele vya shajara akiwa katika kikundi • kuandika aina za shajara akizingatia vipengele vyake • kuwasomea wenzake shajara aliyoandika ili waitolee maoni.	Unazingatia nini unapoandika shajara?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili umuhimu wa shajara akiwa katika kikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposakura na kusoma mtandaoni mifano ya shajara.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki kikamilifu katika mijadala kundini.

Maadili
- Uaminifu: mwanafunzi anapoandika matukio ya kweli katika shajara.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anaposhiriki kikamilifu na kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
- Heshima: mwanafunzi anapothamini na kuheshimu maoni ya wenzake kundini.

DRAFT

Masuala Mtambuko
• Masuala mtambuko mbalimbali kutokana na masuala yatakayoshughulikiwa na mwanafunzi katika shajara yake.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia uandishi wa shajara. • Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza aina za shajara.	Anaeleza kwa wepesi aina za shajara.	Anaeleza aina za shajara.	Anaeleza kwa kiasi aina za shajara.	Anaeleza kwa kiasi aina za shajara kwa kusaidiwa.
Kuweza kueleza vipengele vya shajara.	Anaeleza vipengele vya shajara kwa utendeti.	Anaeleza vipengele vya shajara.	Anaeleza baadhi ya vipengele vya shajara.	Anaeleza baadhi ya vipengele vya shajara kwa kuelekezwa.
Kuweza kuandika aina za shajara akizingatia vipengele vyake.	Anaandika aina za shajara akizingatia vipengele vyake kwa urahisi.	Anaandika aina za shajara akizingatia vipengele vyake.	Anaandika aina za shajara akizingatia baadhi ya vipengele vyake.	Anaandika aina za shajara akizingatia baadhi ya vipengele vyake kwa kuelekezwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
14.4 Sarufi	**14.4.1 Udogo na Ukubwa** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua hali ya udogo na ukubwa katika nomino b) kutumia ipasavyo nomino katika hali ya udogo na ukubwa katika matini c) kuchangamkia kutumia kwa ufasaha nomino katika hali ya udogo na ukubwa ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aweze: • kuchopoa nomino katika hali ya udogo na ukubwa kwenye chati, kadi maneno, kapu maneno au tarakilishi akiwa na mwenzake • kutambua viambishi vya udogo na ukubwa katika maneno akiwa peke yake au katika kikundi • kuandika majina ya vifaa vya darasani katika udogo na ukubwa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika makundi • kuambatanisha nomino za hali ya wastani na za hali ya udogo na ukubwa kwa usahihi kwenye chati za maneno akiwa peke yake au katika kikundi • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia nomino katika hali udogo au ukubwa • kutunga sentensi akitumia nomino katika hali ya udogo na ukubwa kwa kuzingatia masuala mtambuko mbalimbali likiwemo suala la matumizi ya ushuru akiwa na wenzake katika vikundi • kumtajia mzazi au mlezi wake majina ya vifaa vya nyumbani katika udogo na ukubwa katika, mazingira ya nyumbani.	Ni maneno gani unayoyajua yaliyo katika hali ya ukubwa?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki kazi za kikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kiteknolojia kutambua nomino katika hali ya udogo na ukubwa. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kuhusu suala lengwa akitumia nomino katika hali ya udogo na ukubwa. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua nomino katika hali ya udogo na ukubwa na kuzitungia sentensi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomtajia mzazi au mlezi wake nomino katika hali ya udogo na udogo katika mazingira ya nyumbani.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapoheshimu maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko • Ujuzi wa matumizi ya fedha: mwanafunzi anapoandika sentensi kuhusu suala lengwa kwa kutumia nomino katika hali ya udogo na ukubwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia udogo na ukubwa wa nomino. • Business Studies: somo hili pia linashughulikia ujuzi wa matumizi ya pesa.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua hali ya udogo na ukubwa katika nomino.	Anatambua hali ya udogo na ukubwa katika nomino kwa wepesi.	Anatambua hali ya udogo na ukubwa katika nomino.	Anatambua hali ya udogo na ukubwa katika baadhi ya nomino.	Anatambua hali ya udogo na ukubwa katika baadhi ya nomino kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo nomino katika hali ya udogo na ukubwa katika matini.	Anatumia ipasavyo nomino katika hali ya udogo na ukubwa katika matini kwa urahisi.	Anatumia ipasavyo nomino katika hali ya udogo na ukubwa katika matini.	Anatumia ipasavyo baadhi ya nomino katika hali ya udogo na ukubwa katika matini.	Anatumia ipasavyo baadhi ya nomino katika hali ya udogo na ukubwa katika matini kwa kusaidiwa.

DRAFT

15.0 MAADILI YA KITAIFA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
15.1 Kusikiliza na Kuzungumza	**15.1.1 Kusikiliza kwa Kutathmini** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kusikiliza kwa kutathmini b) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini mazungumzo c) kusikiliza mazungumzo na kuyatathmini kwa kuzingatia vipengele vifaavyo d) kuchangamkia kutathmini mazungumzo ili kuimarisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kueleza maana ya kusikiliza kwa kutathmini akishirikiana na mwenzake • kujadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini mazungumzo kutoka kwenye mazungumzo mafupi, akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kusikiliza mazungumzo kuhusu suala lengwa kutoka kwa mwalimu, mgeni mwalikwa au kwenye vifaa vya kidijitali na kuyatathmini kwa kuzingatia vipengele mbalimbali akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushiriki na mzazi au mlezi wake katika mazungumzo kuhusu suala lengwa na kutoa maoni kuhusu suala linalozungumziwa.	1. Kusikiliza kwa kutathmini mazungumzo kuna umuhimu gani? 2. Unazingatia nini katika kutathmini ufaafu wa mazungumzo?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika kujadili kuhusu vipengele vya kuzingatia katika kusikiliza kwa kutathmini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusikilizia mazungumzo kuhusu suala lengwa na kutathmini.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotathmini yaliyozungumziwa na kutoa uamuzi kuhusu vipengele ambavyo vimetumiwa.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofanikiwa kutoa mtazamo wake kuhusu suala linalozungumziwa katika mazungumzo aliyoyasikiliza.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposhiriki mazungumzo kuhusu suala lengwa na mzazi au mlezi wake na kujifunza zaidi vipengele vya kusikiliza kwa kutathmini.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anapoyathamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi.
- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na kuchangia katika shughuli za kikundi.

Masuala Mtambuko

- Maadili ya kitaifa: mwanafunzi anaposhirikiana wenzake katika mazungumzo kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na Masomo Mengine

- English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia aina za usikilizaji.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kueleza maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza kwa wepesi maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza kwa kiasi maana ya kusikiliza kwa kutathmini.	Anaeleza kwa kiasi maana ya kusikiliza kwa kutathmini kwa kusaidiwa.
Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini mazungumzo.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini mazungumzo kwa kina.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika kutathmini mazungumzo.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kutathmini mazungumzo.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kutathmini mazungumzo kwa kuelekezwa.
Kuweza kusikiliza mazungumzo na kuyatathmini kwa kuzingatia vipengele vifaavyo.	Anasikiliza mazungumzo na kuyatathmini kwa kuzingatia vipengele vifaavyo na kwa wepesi.	Anasikiliza mazungumzo na kuyatathmini kwa kuzingatia vipengele vifaavyo.	Anasikiliza mazungumzo na kuyatathmini kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.	Anasikiliza mazungumzo na kuyatathmini kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo kwa kusaidiwa.

DRAFT

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Swali Dadisi
15.2 Kusoma	**15.2.1 Ufupisho** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili vipengele vya kuzingatia katika ufupisho wa habari katika matini b) kuandika ufupisho wa habari kwa kuzingatia vipengele vifaavyo c) kufurahia kufupisha habari kwa usahihi katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe: • kujadili vipengele vya ufupisho wa habari katika matini *(kuzingatia maelekezo ya ufupisho, kueleza habari upya kwa maneno yake mwenyewe, kudondosha mifano na maelezo ya ziada, mpangilio wenye muwala)* akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kuandika ufupisho wa habari kwa kuzingatia vipengele vifaavyo na kuwasomea wenzake ili watoe maoni yao • kusoma matini mbalimbali zikiwemo za mtandaoni na kufupisha habari kwa usahihi akiwa peke yake au na wenzake katika kikundi • kumsomea mzazi, mlezi au mwenzake habari aliyoifupisha kutoka katika matini aliyoisoma ili aitolee maoni.	Unazingatia nini ili kuandika ufupisho ufaao?

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu vipengele vya kuzingatia katika ufupisho wa habari.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kusoma makala.

DRAFT

• Kujiamini: mwanafunzi anapoeleza kwa kifupi makala aliyosoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposoma makala kutoka mtandaoni na kuyafupisha ipasavyo.
Masuala Mtambuko Maadili ya kitaifa: mwanafunzi anaposoma na kufupisha habari katika matini kuhusu suala lengwa.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia dhana ya ufupisho.

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia Katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika ufupisho wa habari katika matini.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika ufupisho wa habari katika matini kwa uketo.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika ufupisho wa habari katika matini.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika ufupisho wa habari katika matini.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika ufupisho wa habari katika matini kwa kuelekezwa.

DRAFT

Kuweza kuandika ufupisho wa habari kwa kuzingatia vipengele vifaavyo.	Anaandika ufupisho wa habari kwa kuzingatia vipengele vifaavyo kwa wepesi.	Anaandika ufupisho wa habari kwa kuzingatia vipengele vifaavyo.	Anaandika ufupisho wa habari kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.	Anaandika ufupisho wa habari kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo kwa kusaidiwa.

Mada	**Mada Ndogo**	**Matokeo Maalum Yanayotarajiwa**	**Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji**	**Maswali Dadisi**
15.3 Kuandika	**15.3.1 Kujibu Baruapepe** **(**Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe b) kujibu baruapepe kwa kuzingatia vipengele vifaavyo c) kujenga mazoea ya kujibu baruapepe ipasavyo.	Mwanafunzi aweze: • kujadili na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe • kutambua na kutumia lugha inayofaa kwa uandishi wa barua ya kujibu baruapepe kwa kujadili katika vikundi • kujadili na wenzake katika kikundi vidokezo vya kutumia katika kujibu baruapepe • kuandika barua baruapepe kuhusu suala lengwa kwenye tarakilishi na kuwasambazia wenzake kupitia mtandao	1. Je, ni mambo gani ya kuzingatia unapoandika baruapepe? 2. Je, ni mambo gani ya kuzingatia katika kujibu baruapepe?

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>kumweleza mzazi, mlezi au mwenzake namna ya kujibu baruapepe ili watoe maoni.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa
Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe.
Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuandika baruapepe na kuisambazia wenzake.
Ubunifu: mwanafunzi anapoandika baruapepe ipasavyo.
Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapomwelezea mzazi au mlezi wake namna ya kujibu baruapepe.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Maadili
Heshima: mwanafunzi anapoyathamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi.
Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi.
Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Masuala Mtambuko
Maadili ya kitaifa: mwanafunzi anapoandika baruapepe kuhusu suala lengwa.</td></tr>
<tr><td colspan="5">Uhusiano na Masomo Mengine
English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia kujibu baruapepe.
Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.</td></tr>
</table>

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kujadili vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe kwa uketo.	Anajadili vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe.	Anajadili baadhi ya vipengele vya kuzingatia katika kujibu baruapepe kwa kusaidiwa.
Kuweza kujibu baruapepe kwa kuzingatia vipengele vifaavyo.	Anajibu baruapepe kwa kuzingatia vipengele vifaavyo kwa wepesi.	Anajibu baruapepe kwa kuzingatia vipengele vifaavyo.	Anajibu baruapepe kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.	Anajibu baruapepe kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo kwa kuelekezwa.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Mapendekezo ya Shughuli za Ujifunzaji	Maswali Dadisi
15.4 Sarufi	**15.4.1 Usemi Halisi na Usemi wa Taarifa** (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa	Mwanafunzi aweze: • kujadiliana na wenzake kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa • kushiriki kugeuza sentensi zilizo katika usemi halisi ziwe katika usemi	1. Usemi halisi unatofautiana je na usemi wa taarifa? 2. Unazingatia nini

		b) kutumia ipasavyo usemi halisi na usemi wa taarifa katika matini c) kuchangamkia matumizi ya usemi halisi na usemi wa taarifa katika mawasiliano ya kila siku.	wa taarifa akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushiriki kugeuza sentensi zilizo katika usemi wa taarifa ziwe katika usemi halisi akiwa peke yake, wawiliwawili au katika kikundi • kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi katika vikundi. Kikundi kimoja kichopoe kadi ya sentensi sahili katika usemi halisi na kikundi kingine kichopoe sentensi hiyo katika usemi wa taarifa • kutunga sentensi sahili katika usemi halisi na usemi wa taarifa daftarini mwake kwa kuzingatia masuala mtambuko mbalimbali likiwemo suala maadili ya kitaifa • kumsomea mzazi, mlezi au mwenzake sentensi sahili alizotunga za usemi halisi na usemi wa taarifa ili kuzitolea maoni.	unapoandika usemi halisi? 3. Unazingatia nini unapoandika usemi wa taarifa?

DRAFT

Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za kikundi na kujadili kuhusu usemi halisi na usemi wa taarifa. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahili za usemi halisi na usemi wa taarifa. • Kujiamini: mwanafunzi anapomsomea mwenzake sentensi sahili alizotunga za usemi halisi na usemi wa taarifa.
Maadili • Heshima: mwanafunzi anapotathmini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi. • Upendo: mwanafunzi anapopewa nafasi ya kushiriki katika shughuli za ujifunzaji darasani na katika kikundi. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapojitolea kuchukua nafasi mbalimbali katika shughuli za kikundi. • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za kikundi.
Masuala Mtambuko Maadili ya kitaifa: mwanafunzi anapotumia usemi halisi na usemi wa taarifa kuhusu suala lengwa. Masuala mtambuko mbalimbali kulingana na sentensi zilizotungwa.
Uhusiano na Masomo Mengine • English, Indigenous Languages na Foreign Languages: masomo haya pia yanashughulikia usemi halisi na usemi wa taarifa. • Social Studies: somo hili pia linashughulikia masuala ya kijamii.

DRAFT

Vigezo na Viwango vya Kuzingatia katika Kutathmini

Viwango / Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kujadili kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa.	Anajadili kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa kwa uketo.	Anajadili kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa.	Anajadili baadhi ya kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa.	Anajadili baadhi ya kanuni za kubadilisha usemi halisi kuwa usemi wa taarifa kwa kusaidiwa.
Kuweza kutumia ipasavyo usemi halisi na usemi wa taarifa katika matini.	Anatumia usemi halisi na usemi wa taarifa ipasavyo katika matini kwa wepesi.	Anatumia usemi halisi na usemi wa taarifa ipasavyo katika matini.	Anatumia usemi halisi na usemi wa taarifa ipasavyo katika baadhi ya matini.	Anatumia usemi halisi na usemi wa taarifa katika baadhi ya matini kwa kuelekezwa.

DRAFT

KAZI MRADI YA SHUGHULI ZA HUDUMA ZA KIJAMII ZINAZOCHANGIA UJIFUNZAJI

Utangulizi

Katika Gredi ya 9, wanafunzi watashiriki katika mradi wa kikundi wa Shughuli ya Huduma ya Kijamii Inayochangia Ujifunzaji utakaolenga masuala makuu watakayopewa. Watahitajika kutambua tatizo la kijamii kwa njia ya utafiti, watafute njia ya kupata suluhisho na kuwa na mikakati ya kutatua matatizo hayo. Maandalizi yatafanywa katika vikundi mwafaka. Wanafunzi watajenga ufahamu, ujuzi na mtazamo kuhusu Shughuli ya Huduma ya Kijamii Inayochangia Ujifunzaji waliopata wakati wa kujifunza somo la Stadi za Maisha miongoni mwa masomo mengine.

Stadi Zitakazoshughulikiwa kuhusu Shughuli ya Huduma ya Kijamii Inayochangia Ujifunzaji.

i) **Uongozi:** mwanafunzi atakuza ujuzi wa uongozi bora atakapokuwa akitekeleza majukumu mbalimbali katika mradi.

ii) **Ujuzi wa kifedha:** mwanafunzi atazingatia vile ambavyo atafanya mradi pamoja na kutafuta na kutumia rasilmali vizuri na ifaavyo. Wanaweza kuchunguza njia ambazo wanaweza kutumia kuzalisha fedha kupitia Shughuli ya Kijamii Inayochangia Ujifunzaji kwa kutumia mbinu bunifu. Hata hivyo wanaweza kutambua dhana ya kibiashara, nafasi ya kibiashara na pia rasilimali ili kutimiza mahitaji ya jamii.

iii) **Ujasiriamali**: mwanafunzi atazingatia njia za kupata mapato kupitia uvumbuzi wa mradi wa Shughuli ya Huduma ya Kijamii Inayochangia Ujifunzaji.

iv) **Utafiti:** mwanafunzi atabuni mbinu za kuuliza maswali na uwezo wa kukusanya na kurekodi deta kutoka vyanzo mbalimbali, kuchambua taarifa na kuwasilisha matokeo yake. Utafiti utamsaidia mwanafunzi kutambua rasilmali na mahitaji ya kijamii na chanzo cha mahitaji haya. Kisha baadaye wanafunzi wataandika ripoti ya mradi waliokamilisha.

v) **Mawasiliano na Ushirikiano**: wanafunzi watakuza stadi hizi wanapoulizana kuhusu matatizo ya kijamii, watafiti na waulizane kuhusu majibu na washirikiane na wanajamii kuhusu mchakato wa kuyatekeleza.

vi) **Uraia:** mwanafunzi atajihusisha na shughuli za kijamii zinazochangia ujifunzaji, kwa kuchangamkia wajibu wao, haki na manufaa kama mwananchi, kwa kuwapatia hali ya kuwa mwenyeji na hali ya kushikamanishwa na taifa. Pia watawezeshwa, kushirikishwa na kuchukua nafasi ya kujenga jamii yenye mshikamano, amani na jamii inayotambua

uwezo wa kila mmoja. Ataweza kuchunguza nafasi za kujihusisha kama raia katika ngazi za kijamii, kitaifa na kimataifa, kutumia ujuzi kwa ajili ya ushiriki wa kiraia na kuchukua hatua ili kukuza manufaa ya wote.

vii) Stadi **za maisha**: wanafunzi watajenga stadi za maisha katika shughuli za kufanya maamuzi, kufanya mambo kwa hali ya kutulia, mawasiliano fanikifu, utatuzi wa matatizo na jinsi ya kudhibiti shinikizo.

viii) **Maendeleo ya kijamii**: wanafunzi wataweza kuhamasishwa kuhusu mapengo au mahitaji ya kijamii na kuwezeshwa kuchukua majukumu kupitia njia zao kwa kujenga jamii yenye nguvu na iliyo na uwezo kufanya mambo mengi.

Masuala mtambuko yaliyopendekezwa	**Shughuli maalumu za ujifunzaji zilizopendekezwa**	**Shughuli za ujifunzaji zilizopendekezwa**	**Maswali Dadisi**
• Uharibifu wa mazingira • Magonjwa ya mitindo ya maisha • Magonjwa ya kuambukizwa na yasiyoambukizwa. • Umasikini • Migogoro katika jamii • Masuala ya usalama wa chakula • Uchokozi wa kijamii	Kufikia mwisho wa kazi mradi ya shughuli za kijamii zinazofanikisha ujifunzaji, mwanafunzi aweze: a) Kutambua tatizo katika jamii kupitia utafiti, b) Kuandaa suluhisho la tatizo lililotambulikana, c) Kupamga kutatua tatizo lililotambuliwa katika jamii, d) Kutekeleza mpango wakutatua tatizo,	Mwanafunzi anaelekezwa: • kushiriki chemshabongo katika kikundi kuhusu masuala mtambuko katika jamii na yanayohitaji kushughulikiwa, • kuchague masuala mtambuko yanayohitaji kushughulikiwa kwa dharura na kueleza ni kwa nini katika kikundi, • kufanya utafiti akitumia vifaa vya kidijitali vilivyoandikwa au vya kiutangamano akiwa na wanajamii au wageni waalikwa kutambua tatizo la kijamii na walishughulikie katika vikundi, • kujadiliana katika vikundi kuhusu mbinu za kutatua masualaa yaliyotambulikana	1. Mtu anaweza kutambua mahitaji ya kijamii? 2. Kwa nini ni muhimu kujiandaa vya kutosha kabla ya kutekeleza kazi mradi yoyote?

<table>
<tr>
<td>Kumbuka:
Masuala mtambuko yaliyopendekezwa ni mfano tu: mwalimu anaweza kumruhusu mwanafunzi kutoa mifano ya masuala mtambuko kulingana na muktadha na uhalisia wao.</td>
<td>e) Kuripoti na kutafakari kuhusu kazi mradi iliyokamilika,
f) Kufurahia kuwa mmoja wa jamii.</td>
<td>• kupendekeza katika vikundi kuhusu njia mwafaka za kutatua matatizo yaliyotambulikana
• kujadili njia na vifaa vinavyoweza kutumiwa kukusanya deta kuhusu tatizo husika (hojaji, mahojiano n.k)
• kutengeneza vifaa vya kukusanya deta
• kutambua nyenzo zinazohitajika katika shughuli za kijamii zinazochangia ujifunzaji (za kijamii, za kimsingi, na za kifedha)
• kujadiliana kuhusu ni lini kazi mradi itaanza na wakati wa kumaliza
• kuandaa ratiba ya utekelezaji wa kazi mradi yote
• kuwapa majukumu wote wanaoshiriki
• kutafakari jinsi ambavyo kazi mradi ilivyosaidia ujifunzaji.</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td colspan="4">Vipengele muhimu vya Shughuli ya Kijamii Inayochangia Ujifunzaji:
a) Kutambua tatizo katika jamii kupitia utafiti
b) Kupanga suluhisho kwa tatizo lililobainishwa
c) Kupanga jinsi ya kutekeleza njia ya kusuluhisha
d) Kutekeleza mpango wa kutatua tatizo
e) Hitimisha, tafakari na kutoa ripoti kuhusu kazi mradi.</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="4">Umilisi wa Kimsingi Unaokuzwa:
• Mawasiliano na Ushirikiano: wanafunzi wanapofanya maandalizi katika vikundi na kufanya mijadala kuhusu njia bora za kufanikisha kazi mradi.</td>
</tr>
</table>

DRAFT

- Kujiamini: mwanafunzi anapokuza stadi za kujitambua na uongozi wanapotekeleza kazi mradi.
- Ubunifu: mwanafunzi ataibua njia za kiubunifu za kutatua matatizo yaliyobainika katika jamii.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: wanafunzi watadhihirisha udhibiti katika kutambua mahitaji ya kijamii kutafuta mbinu mbalimbali za kutumia kusuluhisha na kuandaa njia mbalimbali za kutatua matatizo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia teknolojia wanapofanya utafiti kushughulikia matatizo ya kijamii.
- Hamu ya Ujifunzaji: mwanafunzi anajifunza maarifa na stadi mpya wanapotambua matatizo ya kijamii yanayopaswa kushughulikiwa na pia kujiandaa jinsi ya kutekeleza kazi mradi.
- Uraia: unakuzwa wakati mwanafunzi anapochagua masuala mtambuko yanayohitaji kushughulikiwa kwa dharura.

Masuala Mtambuko

- Mshikamano wa Kijamii: mwanafunzi anaposhiriki kujadili njia zinazoweza kutumiwa kutambua masuala hayo.
- Uwazaji Kina: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu njia za kutatua matatizo yaliyotambulikana.

Maadili

- Uadilifu: mwanafunzi anapofanya utafiti akitumia vifaa vya kidijitali na kuzingatia maadili ya kiakademia kutambua matatizo katika jamii.
- Heshima: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake na kutambua maoni ya wenzake kuhusu utatuzi wa matatizo ya kijamii.

Viwango na vigezo vya kutathmini

Viwango / Vigezo	Anazidi Matarajio	Anafikia Matarajio	Anakaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kutambua tatizo katika jamii kupitia utafiti.	Anatambua kwa undani tatizo katika jamii kupitia utafiti.	Anatambua tatizo katika jamii kupitia utafiti.	Anajaribu kutambua tatizo katika jamii kupitia utafiti.	Anajaribu kutambua tatizo katika jamii kupitia utafiti kwa kusaidiwa.

DRAFT

Kuandaa suluhisho la tatizo lililotambulikana.	Anaandaa kwa makini suluhisho la tatizo lililotambulikana.	Anaandaa suluhisho la tatizo lililotambulikana.	Anajaribu kuandaa suluhisho la tatizo lililotambulikana.	Anajaribu kuandaa suluhisho la tatizo lililotambulikana kwa kusaidiwa.
Kupanga kutatua tatizo lililotambuliwa katika jamii.	Anapanga kutatua tatizo lililotambuliwa katika jamii kwa makini.	Anapamga kutatua tatizo lililotambuliwa katika jamii.	Anajaribu kupamga kutatua tatizo lililotambuliwa katika jamii.	Anajaribu kupamga kutatua tatizo lililotambuliwa katika jamii kwa kusaidiwa.
Kutekeleza mpango wakutatua tatizo.	Anatekeleza mpango wa kutatua tatizo, kwa undani.	Anatekeleza mpango wa kutatua tatizo.	Anajaribu kutekeleza mpango wa kutatua tatizo.	Anajaribu kutekeleza mpango wa kutatua tatizo kwa kusaidiwa.
Kuripoti na kutafakari kuhusu kazi mradi iliyokamilika,	Anaripoti na kutafakari kuhusu kazi mradi iliyokamilika kwa undani.	Anaripoti na kutafakari kuhusu kazi mradi iliyokamilika.	Anaripoti na kutafakari kuhusu sehemu ya kazi mradi iliyokamilika.	Anaripoti kuhusu sehemu ya kazi mradi iliyokamilika kwa kusaidiwa.

DRAFT

MUHTASARI WA MBINU ZA KUTATHMINI, NYENZO ZA KUFUNDISHIA NA MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI

Mada	Mapendekezo ya Mbinu za Kutathmini	Mapendekezo ya Nyenzo za Kufundishia	Mapendekezo ya Shughuli Nyingine Zilizoratibiwa za Ujifunzaji
Kusikiliza ba Kuzungumza	a) Kumakinikia jinsi mwanafunzi anavyotumia lugha katika mawasiliano b) Kujibu maswali c) Maigizo d) Kutambua k.m. kwenye orodha e) Kuambatanisha maneno na majibu f) Mijadala g) Mazungumzo h) Matumizi ya ishara za mwili k.v ishara za uso, za mikono na mabega kuimarisha masimulizi yake i) Wanafunzi kufanyiana tathmini	• Chati • Michoro na picha • Mgeni mwalikwa • Vifaa vya kidijitali (k.v. tarakilishi/vipakatalishi, kinasasauti, rununu, projekta, video) • Mti maneno • Kapu maneno • Vitabu mbalimbali	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali
Kusoma	a) Kutunga sentensi k.m. kwa kutumia msamiati lengwa b) Kujibu maswali k.m. katika ufahamu c) Kutoa muhtasari wa ufahamu au matini yaliyosomwa	• Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti • Rununu • Projekta • Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti	6. Kazi ya vikundi 7. Vyama vya ushirika shuleni 8. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 9. Ziara za nyanjani

DRAFT

	d) Kusoma kwa sauti e) Wanafunzi kufanyiana tathmini f) Potifolio g) Shajara	• Rununu • Kamusi mbalimbali	10. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali
Kuandika	a) Kuandika tungo mbalimbali b) Wanafunzi kufanyiana tathmini c) Potifolio d) Shajara e) Mijadala kuhusu vidokezo vya insha	• Kielelezo cha insha ya masimulizi • Kielelezo cha insha ya maelezo • Kielelezo cha insha ya wasifu • Nakala ya barua ya kirafiki • Nakala ya barua rasmi	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali 4. Ziara za nyanjani 5. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali
Sarufi	a) Kutambua k.m. kwenye orodha b) Kuambatanisha maneno lengwa c) Kujaza mapengo d) Kutunga sentensi e) Kazi mradi	• Tarakilishi/vipakatalishi • Kinasasauti • Rununu • Projekta • Kapu maneno • Mti maneno • Kadi maneno • Picha za vitu mbalimbali • Michoro • Chati • Mabango	1. Kazi ya vikundi 2. Vyama vya ushirika shuleni 3. Ziara za nyanjan 4. Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali

DRAFT

		• Sanamu • Nyenzo halisi	

DRAFT